

DEANUČÁZÁDAGA GUOLÁSTANHÁLDDAHUS TANAVASSDRAGETS FISKEFORVALTNING

Driftsrapport 2015 - 2019 for Tanavassdragets fiskeforvaltning

Lokal forvaltning av fisket i Tanavassdraget

*Doaibmarapporta 2015-2019 - Deanučázadaga
guolástanhálldahus*

Deanučázadaga báikkálaš guolástanhálldašeapmi

Innhold

Forord.....	3
Lokal forvaltning av fisket i Tanavassdraget	5
Tanavassdragets fiskeforvaltning.....	6
Administrasjon	7
Arbeidet i 2015-2019	8
Tanaavtalen (2016)	13
Behandling av Tanaavtalen på Stortinget.	13
Ny vurdering av avtalen i Stortinget	14
Roller i forvaltningen.....	16
Arbeidsgruppa for forvaltning	19
Forvaltningsplan.....	19
Årshjul for forvaltningen	20
Vedtekter for TF	21
Båtregister for Tanavassdraget.....	22
Fiskeregulering	23
Forvaltning av garnfiske	28
Fiskekortsalg	30
Fiskeutøvelse.....	33
Fiskeoppsyn.....	35
Forskning og overvåking	38
TF-prosjekter.....	40
Økonomi.....	49
TF Regnskap 2015 - 2018	49

Sisdoallu

Ovdasátni.....	3
Deanučázadaga báikkálaš guolástanhálldašeapmi	5
Hálddahus	7
Doaimmat 2015-2019	8
Deanusoahpamuš (2016).....	13
Deanosoahpamuša	
Stuorradiggemeannudeapmi	13
Hálddašanrollat.....	16
Hálddašanbarfgojoavku	19
Hálddašeami jahkegeardi	20
DG njuolggadusat.....	21
Fanasregisttar	22
Bivdoráddjemat	23
DG bivdonjuolggadusat	28
Bivdokoarttavuovdin	30
Bivdu	33
Johkabearráideahču.....	35
Bivdosálaš	36
Dutkan ja goziheapmi	38
DG-prošeavttat	40
Ekonomiija	49

Forord

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) ble etablert i 2011. FOR 2011-02-04 nr.119 Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget ga hjemmel til å opprette et lokalt forvaltningsorgan for Tanavassdraget.

Etter forskriften § 6 har TF ni medlemmer med personlige stedfortredere. Funksjonstiden er fire år og følger kommunevalgperioden. TFs oppgaver er bl.a. tilrettelegging av fisket, fiskeoppsyn, overvåking, fangstrappering, salg av fiskekort og informasjon mv. Bestemmelsen fastslår som overordnet mål at laksebestandene skal bevares, og at forvaltningen av elva må skje på en bærekraftig måte slik at kommende generasjoner skal ha nytte og glede av vassdraget og dets fiskeressurser. Regler for fisket etter laks i vassdraget følger imidlertid i all hovedsak av en norsk-finsk overenskomst om fisket i Tanavassdraget.

2. perioden i TFs funksjonstid begynte etter fellesmøtet 31. oktober 2015. TF hadde konstituerende møte 17. november 2015. Arbeidet med og Innføringen av den nye Tanaavtalen var den største og viktigste saken TF jobbet med i 2016 - 17.

TF oppnevnte i desember 2015 et eget saksutvalg med oppgave for å gjennomgå TFs roller og oppgave, og fremme eventuelle nødvendige forslag til presiseringer og/eller endringer av reglementet. Saksutvalget for vedtekter sendte TF vedtekten ut på høring i juni 2017. Høringsfristen ble utsatt flere ganger. TF vedtok regelsettet i mars 2019.

Arbeidsgruppa for forvaltning (forvaltningsgruppa) ble etablert i januar 2018. Gruppa jobbet med forvaltningsplanen for Tanavassdraget ut over året, og så igjen på mulige forskriftsendringer på høsten.

I februar 2018 inviterte TF Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet, ordførerne i Tana og Karasjok kommune, Sametinget, og fiskeforeninger i Tanadalen til seminar om rollene i fiskeforvaltningen av Tanavassdraget. Målet var å belyse rollefordelingen mellom lokale og statlige forvaltningsinstanser i Tanavassdraget, ved

Ovdasátni

Deanučázadaga guolástanhálddahus (DG) ásahuvvui lagi 2011. FOR 2011-02-04 nr.119 Láhkaásahus báikkálaš hálddašeams Deanučázadagas attii láhkavuođu ásaht Deanučázadaga báikkálaš hálddašanorgánan.

Láhkaásahusa § 6 mielde lea DG's ovcci áirasa persovnalaš sadjásačain. Doaibmaágodat lea njeallje lagi ja čuovvu gielljaválgaágodaga. DG doaimmat lea e.e. láhčit guolásteapmi, bearráigeahču, goziheapmi, sálašraporteren, bivdokoarta-vuovdin ja diehtojuohkin. Mearrádus nanne bajit dási mihttun luossanáliid várjalit, ja ceavzilis hálddašeapmi vai boahttevaš buolvvat maid beassat ávkkástallat ja navddašit čázadaga iežas guollerresurssain. Bivdonjuolggadusat čázadaga luossabivddus čuvvot dattege buorremuddui norgga-suoma soahpamuša Deanučázadaga guolásteami birra.

2. áigodat DG doaimmas álggi manjil oktasaščoahkkin 31.10.2015. DG vuodđudančoahkkin lei 17.11.2015. Barggut Deanosoahpamušain, ja sajáidahttit dan lei stuorámus ja deháleamos DG-ášši 2016-17.

DG nammadii juovlamánu ášselávdegoddi mas lea bargun mannat čađa DG rollaid ja bargguid, ja buktit vejolaš ja dárbbašlaš rievdadusevttohusat ja/dahje njuolggadusrievdadusat.

Njuolggaduslávdegoddi sáddii geassemamus 2017 DG-njuolggadusaid gulaskuddamii. Gulaskuddanáigemearri manjiduvvui máŋgii. DG dohkkehii njuolggadusaid obbalaččat njukčamánu 2019.

Hálddašanbargojoavku ásahuvvui odđajagimanus 2018. Joavku barggai Deanočázadaga hálddašanplánain reasta lagi, ja geahčadii vejolaš rievdadusaid láhkaásahussii čakčat.

Guovvamánu 2018 bovdii DG Dálkkádat- ja Birasdepartemeanta, Birasdirektoráhta, Deanu ja Kárášjoga sátnojodiheddjiid, Sámediggi ja Deanuleagi guolástanervviid seminárii, guollehálddašeami rollaid birra. Mihttun lea čájehit rollajuogu gaskkal báikkálaš ja stáhta orgánain, earret eará mo bivdonjuolggadusat hábmejuvvojat ja Deanočázadaga plánaáššebáhpárat.

bl.a. utforming av fiskeforskrifter og plan-dokumenter for Tanavassdraget.

I 2019 var TF med på å jobbe frem endringer i fiskeforskriftene jf. Tanaavtalens artikkel 6 og 7 gjennom deltakelse i forvaltningsgruppa for Tanavassdraget. Forvaltningsgruppa deltok på det norsk-finske møtet i Helsinki i februar, og jobbet med forvaltningsplanen for Tanavassdraget på møtet i mai. TF valgte å trekke seg fra forvaltningsgruppa i juni pga. avtalebrudd fra Finland ved endringer i vilkårene for salg av fiskekort fra hyttekortkvota.

TF har i perioden hatt samarbeid med statlige myndigheter, Sametinget, Tana – og Karasjok kommuner, landsorganisasjoner og lokale fiskeorganisasjoner.

Fiskekortinntekter utgjør hoveddelen av driftsgrunnlaget. Den daglige driften er utført av administrasjonen og sesongarbeidere.

Lokal forvaltning av Tanavassdraget står foran store utfordringer. TF har både i mai og juni i år skriftlig bedt departementet om at Norge og Finland i løpet av 2019 åpner nye forhandlinger om felles fiskeregler om fisket på riksgrensestrekningen i Tanavassdraget.

Tana 18. oktober 2019

Reidar Varsi

TF leder/DG jođiheaddji

Jagi 2019 lei DG mielde očcodeamis rievdadusaid bivdonjuolggadusain, gč Deanosoahpamuša artihkal 6 ja 7, go ledje fárus Deanočázadaga hálddašanjoavkkus. Hálddašanjoavku oasálastii norgga-suoma čoahkkinis mii lei Helssegis guovvamánuš, ja barggai hálddašanplánain miessemánuš čoahkkimis. DG válljii giessádit joavkkus geassemánuš, dan sivas go Suopma lei rihkkon siehtadusa go rievdadedje eavttuid bivdokoartavuovdimis bartakoartaearis.

DG's lea dán áigodagas leamašan ovttasbargu stáhta eiseválddiiguin, nu mo Sámediggi, Deanu ja Kárášjoga gieldtain, riikaorganisašuvnnain ja báikkálaš bivdoservviin.

Váldodoaibmavuođđu boahtá sisaboađuin guolástankoartavuovdimis. Hálddahuš ja áigodatbargit fuolahit beaivválaš doaimmaid.

Deanučázadaga báikkálaš hálddahušas leat stuorra hástalusat vuordimis. Sihke miessemánuš ja geasemánuš lea DG čálalaččat bivdán departemeantta rahpat ođđa siehtadallamiid Norgga ja Suoma gaskkas, oktasaš bivdonjuolggadusaide riikkarájá al bivddu várás.

Deatnu golggotmánu 18.b 2019

Hans-Erik Varsi

Direktør/direktevra

Lokal forvaltning av fisket i Tanavassdraget

Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget (Tanaforskriften) ble vedtatt 4.02.2011 av Kongen i Statsråd. Forskriften følger opp finnmarksloven, der det er slått fast at lokalbefolkningen langs Tanavassdraget har særskilte rettigheter til fiske på grunnlag av lov, historisk bruk og lokal sedvane.

Forskriften gir hjemmel til å opprette et lokalt forvaltningsorgan for Tanavassdraget: "Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF)". Oppgaver som tilrettelegging av fisket, fiskeoppsyn, fangstrapportering og salg av fiskekort overføres fra statlige myndigheter til det lokale forvaltningsorganet. Regler for fisket etter laks i vassdraget følger imidlertid i all hovedsak av en norsk-finsk avtale om fiske, og den norske og finske staten vil fortsatt ha ansvaret for å sikre en bærekraftig utnyttelse av fiskeressursene. Forskriften er i all hovedsak basert på en enstemmig innstilling fra det såkalte Tanautvalget.

Tana er grensevassdrag mellom Norge og Finland og ett av verdens største vassdrag med atlantisk laks. Vassdraget har en lang rekke små og store sideelver som er lett tilgjengelig for oppvandrende laks, og det er vist at det finnes mer enn 30 enkeltstammer av laks i vassdraget. Et spesielt trekk ved Tana er den omfattende bruken av tradisjonelle fiske-metoder med bundne redskap som stengsel, drivgarn og stågarn. Stangfisket er likevel betydelig, særlig av tilreisende fiskere på finsk side.

Deanučázadaga báikkálaš guolástanhálldašeapmi

Láhkaásahus Deanučázadaga gulid ja guolásteami báikkálaš hálldahus dohkkehuvvui Gonagasas stáhtaráđiinis 4.02.2011. Láhkaásahus lea čuovvuleapmi Finnmarkolágas, mas celkojuvvo ahte báikegotteolbmuin Deanuleagis leat erenoamáš guolástanvuogatvuodat vuodđuduvvon lága, historjjá ja árbevirolaš geavaheami bokte.

Láhkaásahus addá láhkavuođđu ása hit báikkálaš hálldashańorgána Deanučázadaga ektui: "Tanavassdragets fiskeforvaltning-Deanučázadaga guolástanhálldahus (TF/DG)". Stáhta eiseválddiin sirdojit barggut nu mo guolástanhálldašeapmi, bearráigeahču, salašrapporter ja guolástankoartavuodin báikkálaš hálldashańorgánii. Njuolggadusat luossabivddu ektui gal leat Norgga-Suoma soahpmuša mielde, ja norgga ja suoma stáhtain lea ain ovddasvástádus sihkarastit ceavzilis ávkkástallama guollerersurssain. Láhkaásahus lea masá ollásit vuodđuduvvon dan nu gohčoduvvon Deanulávdegotti ovttajienalaš evttohusa mielde.

Deatnu lea rádjačázadat Norgga ja Suoma gaskkas, ja okta málbmi stuorámus čázadagain main lea Atlánta luossa. Čázadagas leat ollu smávit ja stuorát oalgejogat gosa luossa bures goargju, ja leat árvvoštallan ahte čázadagas leat eambbo go 30 luossanáli. Deanu erenoamášvuohta lea viiddis árbevirolaš fierbmebivdu, nu mo buođđu, golgadeapmi, njáŋggofierbmi ja nuohtti. Stággobivdu lea lihkká dehálaš, erenoamážit guossebivdit suomabeale.

Tanavassdragets fiskeforvaltning

Forskrift FOR 2011-02-04 nr.119 Forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget gir hjemmel til å opprette et lokalt forvaltningsorgan for Tanavassdraget. Etter hjemmelen i forskrift er TF registrert i offentlig registre.

Etter forskriften § 6 har Tanavassdragets fiskeforvaltning ni medlemmer med personlige stedfortredere. De fiskeberettigede etter § 3 velger fem av medlemmene på fellesmøtet, jf. § 8. Kommunestyrene i Tana og Karasjok oppnevner to medlemmer hver med personlige stedfortredere blant personer med rett til stangfiske, som ikke har rettigheter etter § 3.

Medlemmene skal oppnevnes innen utgangen av november i valgåret. Funksjonstiden er 4 år, og følger kommunevalgperioden, jf. § 6, 6. ledd. I funksjonsperioden kan medlemmene kun skiftes ut dersom det foreligger «særlege grunner» jf § 6, 3. ledd. Med særlege grunner menes personlige forhold, som sykdom, flytting, sterke familiære hensyn og lignende, eller vesentlig mislighold av vervets oppgaver. Tanavassdragets fiskeforvaltning avgjør om særlege grunner foreligger. jf. § 6 tredje ledd.

Etter forskrift har TF særlig krav til saksvedtak i forvaltnings- og driftssaker. Vedtak etter forskriftens §§ 9 - 14 krever kvalifisert flertall (2/3). Det samme gjelder budsjettvedtak. Simpelt flertall kan kun anvendes ved behandling av fiskerett/laksebrev saker og ved behandling av andre høringssaker som ikke inngår i §§ 9-14.

Leder og nestleder velges av TF. Ved konstitueringen av TF i november 2015 skulle leder velges blant representantene oppnevnt av Tana og Karasjok kommune. Nestleder skulle velges blant de fiskeberettigede etter Tanaforskriftens § 3. Steinar Pedersen ble valgt som leder, og Edvard Nordsletta som nestleder. Nordsletta satt som fungerende leder fra mars til august 2016. Midtveis i TF-perioden, høsten 2017, skulle ny leder velges blant de fiskeberettigede. Reidar Varsi ble valgt som leder, og John Nystad ble valgt som nestleder.

Deanučázadaga guolástanhálldahus

Láhkaásahus FOR 2011-02-04 nr.119 Láhkaásahus báikkálaš hálldašeapmi Deanučázadaga guliid ja bivdu ektui attii láhkavuođu ásahit Deanučázadaga báikkálaš hálldašanorgána. Láhkavuođu mielde lea DG registrerejuvvon almmolaš registariin.

Ásahusa § 6 mielde lea Deanučázadaga guolástanhálldahusas ovci miellahttu geain leat persovnnalaš sadjášašlahtut. Guolástanvuogatvuodalaččain válljejit § 3 mielde vihtta áirasa oktasaščoahkkinis, gč. § 8. Deanu ja Kárášjoga gielddastivrrat vállje guokte áirasa persovnnalaš sadjášašlahtuin, sin gaskkas geain lea vuogatvuhta stággobivdui, muhto ii § 3 mielde.

Áirasiid galget nammadit ovdal skábmamánnu nohkká, válgajagiid. Ovttaskaslahtuid ja sadjášašlahtuid sáhttá molsut doaibmaáiggis jos leat erenoamáš sivat. Erenoamáš sivat sáhttet leat persovnnalaš dilit, nu mo buozalmasuohita, fárren, sakka dárbu bearraša fuolahit ja sullasaččat, dahje jos sakka rihkko ámmáha geatnegasvuodaid.

Deanučázadaga guolástanhálldahus mearrida leat go erenoamáš sivat gč. § 6, laðas golbma.

Láhkaásahusa mielde leat DG`as erenoamáš gáibádusat ášsemearrádusain hálldahus- ja doaibmaáššiin. Mearrádusain láhkaásahusa § 9, § 10, § 11, § 12, § 13 ja § 14 gáibiduvvo arvat eanetlohku (2/3). Nu maiddái budjeahttamearrádusat. Dábálaš eanetlogu sáhttet duše geovahit go meannudit luossareiveášši id ja eará gulaskuddanáššit mat eai gula §§ 9-14.

Doaibmaáigi lea njeallje jagi ja čuovvu gielddaválgaágodaga. DG vállje jođiheaddji ja nubbijođiheaddji. Vuodđudeamis jagi 2015 galggai jođiheaddji nammaduvvot Deanu ja Kárášjoga gielddaid nammaduvvon áirasiid gaskkas, § 3 mielde. Steinar Pedersen válljejuvvui jođiheaddjin, ja Edvard Nordsletta nubbinjođiheaddjin. Gasku doaibmaáigodaga, čakčat 2017, galggai ođđa jođiheaddji válljejuvvot guolástanvuogatvuodalaččaid gaskkas. Reidar Varsi válljejuvvui jođiheaddjin, ja John Nystad nubbinjođiheaddjin.

Tabell nr. 1: TFs har sammensetning fra 2019. Fra 2015-2017 var Steinar Pedersen TF-leder og Edvard Nordsletta nestleder. Fra 2017-2019 har Reidar Varsi vært leder, og John Nystad nestleder.

Tabella nr. 1: DG čohkkehus jagi 2019. 2015-2017 lei Steinar Pedersen DG-jodiheaddji ja Edvard Nordsletta nubbinjodiheaddjin. Jagis 2017-2019 lei Reidar Varsi jodiheaddji, ja John Nystad nubbinjodiheaddjin.

Rolle	Navn	Personlig stedfortreder	Valgt av
TF-leder	Reidar A. Varsi	Oskar Trosten	Fiskeberettigede
Nestleder	John Nystad	Johan Anders Bær	Karasjok kommune
Medlem	Edvard Nordsletta	Dan Vidar Rasmus	Fiskeberettigede
Medlem	Benn Larsen	Raymond Dervola	Fiskeberettigede
Medlem	Rune Aslaksen	Jorunn A. Sotinen	Fiskeberettigede
Medlem	Asbjørn Guttorm	Halfdan Næss	Fiskeberettigede
Medlem	Jan Egil Høgden	Kjell Harald Sæther	Karasjok kommune
Medlem	Máret Guhttor	Hartvik Hansen	Tana kommune
Medlem	Steinar R. Pedersen	Jill Anne Aslaksen	Tana kommune

Administrasjon

TF opprettet en direktørstilling som et ledd i forvaltningen iht. forskriftens § 6, for å ivareta daglig drift og representasjon. Direktøren er øverst administrative leder i TF, og ivaretar ansvaret i samsvar med delegasjon fra TF til direktør.

- Hans-Erik Varsi har vært ansatt som direktør siden 2011.
- Narve S. Johansen har vært ansatt som rådgiver fra 01.01.2013
- Iver Boine har vikarert i rådgiverstillingen i perioden 1.07.- 31.12.2018, og har vært ansatt i en prosjektstilling i perioden 15.05. – 15.12.2019.
- Helene Tapio Berg har vært ansatt i en prosjektstilling i perioden 1.11.18 - til 1.04.2019, og har hatt ansvaret for overtakelsen av Båtregistrene fra lensmannskontorene i Tana og Karasjok.

I fiskesesongen engasjeres det i tillegg oppsynsbetjenter for å ivareta forvaltningsoppgaver. Inklusive oppsynstjenesten har TF i 2018 5,5 årsverk.

Hálddahus

DG lea hálddašeamsi ja láhkaásahusa § 6 mielde ásahan direktevrravirgi, mii goziha beaivválaš doaimma ja ovddasteapmi. Direktevraa lea DG-hálddahusa bajimus hoavda, ja goziha ovddasvástádusa ovttasráðiin DG delegašuvnnain direktevrii.

- Hans-Erik Varsi virgáduvvui direktevran jagi 2011 rájes
- Narve S. Johansen leamašan ráðđeaddi 01.01.2013 rájes
- Iver Boine leamašan sadjasaš bargi áigodagas 1.07.- 31.12. 2018, ja prošeaktavirggis áigodagas 15.05- 15.12.2019
- Helene Tapio Berg leamašan projšeaktavirggis áigodagas 1.11.18- 1.04.2019, ja su ovddasvástádus leamaš go fanasregisttar sirdojuvvui Deanu ja Kárášjoga boleskantuvrrain.

Bivdoáigodagas virgáduvvot dása lassin johkabearráigeahčit geat doaimmahit hálddašanbargguid. Oktan bearráigeahččobálvalusain leat DG`as leamaš 5,5 jahkevirrgi jagis 2018.

Arbeidet i 2015-2019

I dette kapittelet forsøker vi å sammenfatte de største sakene som TF har jobbet med hvert av årene. TF medlemmernes fremmøte i perioden har vært høy, mellom 93 - 98 %.

2015 – overgang til 2. funksjonsperiode

2015 var et overgangsår, første TF periode var over etter kommunevalgene høsten 2015. Frem t.o.m. oktober ble det avholdt tre TF-møter, to åpne laksemøter og fellesmøte. Etter fellesmøtet avholdt TF to ordinære TF-møter. I alt 75 saker er behandlet med vedtak i henhold til forskriftens krav.

Nye TF avholdt konstitusjonsmøte 17. november, og første ordinære møte i desember. Steinar Pedersen ble valgt som TF-leder, og Edvard Nordsletta ble valgt som nestleder. TF valgte medlemmer i kontaktutvalget som skulle sluttføre Tanavatlen om fiske i Tanavassdraget, og opprettet et saksutvalg med ansvar for å utarbeide vedtekter for TF.

Doaimmat 2015-2019

Dán kapihtalis iskat addit čoahkkáigeasu daid stuorámus áššiin mainna DG lea bargan iešguđet jagiid. DG áirasat leat viššalat searvan čoahkkimiidda, gaskkal 93-98 %

2015 – sirdin 2.doaibmaáigodahkii

2015 lei molsunjahki, vuosttaš DG áigodat nogai gielddaválgaide čakčat 2015. Golggotmánu rádjai lágiduvvojedje golbma dievasčoahkkima, guokte rabas luossačoahkkima ja oktasaščoahkkin. Maŋŋil oktasaščoahkkima doalai DG guokte dievasčoahkkima. Oktibuot giedahalle 75 ášši main mearráusat láhkaásahusa gáibádusaid mielde.

Odđa DG vuodđudančoahkkin lei skábmamánu 17.b, ja vuosttaš dábálaš čoahkkin lei juovlamánu. Steinar Pedersen válljejuvvui DG-jođiheaddjin, ja Edvard Nordsletta nubbinjođiheaddjin. DFG válljii áirasiid oktavuođalávdegoddái, mii galggai gárvet Deanosoahpamuša Deanočázadaga guolásteami birra, ja ásahii áššelávdegott mas lei ovddasvástádus hábmet DG njuolggadusaid.

Konstitusjonsmøtet for TF på Levajok Fjellstue, 17. november 2015. Vuodđudančoahkkimis Leavvajogas 17.11.2015.

Fra venstre: Benn Larsen, Rune Aslaksen, John Nystad, Jan Egil Høgden, Reidar Varsi, Asbjørn Guttorm, Máret Guhttor, Edvard Nordsletta. Nyvalgt leder Steinar Pedersen var med via telefon og fikk ikke vært med på bildet.

Arbeidet 2016

I løpet av 2016 ble det avholdt 7 ordinære TF-møter og det ble behandlet 110 saker. TF arrangerte åpne laksemøter for alle lokale fiskere midt i oktober.

Sluttfasen i arbeidet med Tanaavtalen var den klart største saken for TF gjennom hele året. Forhandlingsdelegasjonene var blitt nedlagt i slutten av forrige TF-periode, og de siste detaljene i avtalen skulle på norsk side følges opp av et kontaktutvalg hvor TF hadde to representanter; Reidar Varsi og John Nystad. Delegasjonene ble gjenopprettet da det viste seg fortsatt å være uenighet mellom de to land på et par punkter i avtalen. TF hadde for øvrig innsgelser på mange punkter i avtalen.

Siste forhandlingsmøte ble avholdt på Svanhovd i Pasvik 19. og 20. mai. Det ble ikke oppnådd enighet, og partene gikk hver for seg uten avtale. De siste detaljene ble deretter ordnet på minister/departementsnivå uten at TF var orientert. Den 21. juni 2016 kom nyheten om at det var oppnådd enighet om ny Tanaavtale. TF avviste forslag til ny avtale, og startet arbeidet med å få stanset avtalen før den trådte i kraft.

TF var opptatt av at lokal og tradisjonell kunnskap skulle bli integrert i kunnskapsgrunnlaget til forvaltningen av Tanavassdraget. I desember 2015 ble det vedtatt at; TF var opptatt av at; «*I alle prosjektene hvor TF bidrar, skal man sikre ivaretakelse av tradisjonell kunnskap*». I februar sluttet TF seg til en prosjektsisse for et større prosjekt om innsamling og sammenstilling av lokal kunnskap fremlagt av leder.

Før sesongen byttet TF system for kortsalg- og fangstrapportering. Fortuna Software fra Lakselv ble valgt.

Arbeidet 2017

I løpet av 2017 ble det avholdt 6 ordinære TF-møter og det ble behandlet 90 saker.

Innføringen av den nye Tanaavtalen var den største og viktigste saken TF jobbet med. Til tross for at det var stor motstand mot avtalen fra TF, Sametinget, fiskeforeninger og lokale myndigheter, godkjente Stortinget avtalen 28. mars.

Barggut 2016

2016 ledje 7 dábálaš DG-čoahkkima, ja meannuduvvo 110 ášši. DG lágidii rabas luossačoahkkimiid buot báikkálaš guolásteddiide gasku golggotmánu.

Loahppabarggut Deanosoahpamušain lei buot stuorámus ášši olles jagi. Šiehtadallansáttagoddi lei heaitihuvvon mannan áigodagas, ja manjimus heivehallamat galget sadjái lávdegotti bokte mas DG`as ledje guokte áirasa, Reidar Varsi ja John Nystad. Sáttatgottit bohte sadjái fas go čájehuvvui ahte ain lei guovtteaivilvuhta dan guovtti riikka gaskkas muhtin čuoggáin šiehtadusas. DG buvtii mánga vuostecealkámuša.

Majimuš šiehtadallančoahkkin lei Svanhovdas, Pasviikas 19-20.05. Das eai nagoden soabadit, ja bealit manne goappátge guvlui šiehtadusa haga. Majimuš cealkagiid divui ministtar/departemeanta nu ahte DG ii diehtán das maidege. Oðas bodii 21.06 ahte dál ledje soahpan. DG hilggui evttohusa, ja álggahii barggu bissehit soahpamuša ovdal bodii fápmui.

DG beroštii das ahte báikkálaš ja árbevirolaš máhttu galggai leat oassin máhttovuođus Deanočázadaga hálldašeamis. Juovlamánuš 2015 mearriduvvui ahte: DG áigumuš lea *buot prošeavttain mas DG lea mielde, galgá sihkarastiti ahte árbevirolaš máhttu deattuhuvvo*” Guovvamánuš doarjui DG prosjeakta sárggustusa stuorábuš prošektti mas galge čohkket ja buohtastahttit báikkálaš máhttu man joðiheaddji ovdánbuktá.

Ovdal bivdoágodága Ionuhii DG koartavuovdin- ja sálašraproteren vuogádaga. Leavnnja-fitnodaga Fortuna Software válljejuvvui.

Barggut 2017

Jagi 2017 ledje 6 dábálaš DG-čoahkkima, ja meannuduvvo 90 ášši.

Sajáidahttit oðða Deanosoahpamuša lei stuorámus ja deháleamos DG ášši. Beroškeahttá dan stuorra vuostehágu man DG, Sámediggi, guolástussearvvit ja báikkálaš eiseválddit ovddidedje soahpamušii, de dohkkehii Stuorradiiggi dan njukčamánu 28.b

Saksutvalgets forslag om vedtekter ble sendt ut på høring i juni. Høringsfristen ble utsatt flere ganger og siste frist ble endelig satt 31. mai 2018.

Jodduprosjektet – samarbeidsprosjekt for laks i Tana vassdraget ble etablert, med finansiering over statsbudsjettet. Prosjektet ble ledet av Tana kommune, men både TF og Karasjok kommune var prosjektpartnere, og styringsgruppa for prosjektet hadde to medlemmer fra hver part. Steinar Pedersen og Rune Aslaksen representerte TF. Prosjektet fikk innhold med foredrag om laks og laksefiske utover høsten.

Oppfølgingen av Tanaavtalen var det viktigste temaet også utover høsten. TF møtte statlige myndigheter i Kirkenes i september for å se på mulige justeringer av fiskeforskrifter.

I oktober deltok TF på et møte om overvåking i av laksebestandene. Kravet om en permanent forvaltningsgruppe ble konkretisert.

I november valgte TF ny leder blant fiskerethaverne i TF i henhold til Tanaforskrifta. Reidar Varsi ble valgt som leder og John Nystad ble valgt til nestleder. De to ble i desember også valgt til TFs to representanter i den nyopprettede arbeidsgruppa for forvaltning.

Njuolggaduslávdegoddi sáddii DG-njuolggadusaid gulaskuddamii geassemánus. Gulaskuddanáigi mániduvvui mángii, ja manjimuš áigemearri lei miessemánu 31.b.

Joddu-prošeakta-ovttasbargoprošeakta Deanočázadaga lussii ásahuvvui, stáhtabudjeahta ruhtadeami bokte. Deanu gielda jođihii prošeavta, muhto sihke DG ja Kárášjoga gielda leigga bealit, ja stivrenjoavkkus ledje guokte áirasa guhtege bealis. Steinar Pedersen ja Rune Aslaksen ovddasteigga DG. Prošeavta sisdoallu šattai logaldallamat luosa ja luossabivvdu birra čavčča mielde.

Deanosoahpamuša čuovvoleapmi lei deháleamos fáddá maidái čavčča mielde. DG deaivvadii stáhta eiseválldiiguin Girkonjárggas čákčamánus, geahčadit vejolaš heivehemiid bivdonjuolggadusain.

Golggotmánus searvai DG čoahkkimii luossanáliid goziheami birra. Gáibádus fitnet bistevaš hálddašanjoavku dárkkistuvvui.

Skábmamánus válljejuvvui ođđa jođiheaddji vuogatvuodalaččaid gaskkas. Reidar Varsi válljejuvvui, ja John Nystad nubbinjođiheaddjin. Soai válljejuvvuiga maid DG-áirasiin ođđa hálddašanbargojovkui.

Lagbilde av TF 2015-2019. Oppe fra venstre; John Nystad, Reidar Varsi, Rune Aslaksen, Dan Vidar Rasmus (stedfortreder), Jan Egil Høgden, Steinar Pedersen. Nede fra venstre; Edvard Nordsletta, Asbjørn Guttorm, Måret Guhttor og Hans-Erik Varsi (direktør).

Arbeidet 2018

I løpet av 2018 ble det avholdt 7 ordinære TF-møter og det ble behandlet 107 saker. TF arrangerte åpne laksemøter og seminar rollefordeling i forvaltningen av vassdraget.

Arbeidsgruppa for forvaltning (forvaltningsgruppa) ble etablert i januar. Det første norske-møtet med justering av fiskeforskriftene på agendaen ble avholdt i Holmenkollen i februar. Forvaltningsgruppen hadde forberedt sakene til møtet. Gruppa jobbet med forvaltningsplanen for Tana-vassdraget ut over året, og så igjen på mulige forskriftsendringer på høsten.

I februar inviterte TF Klima- og miljø-departementet, Miljødirektoratet, ordførerne i Tana og Karasjok kommune, Sametinget, og fiskeforeninger i Tanadalen til seminar om rollene i fiskeforvaltningen av Tanavassdraget. Målet var å belyse rolle-fordelingen mellom lokale og statlige forvaltningsinstanser i Tanavassdraget, ved bl.a. utforming av fiskeforskrifter og plandokumenter for Tana-vassdraget.

Jodduprosjektet holdt høy aktivitet gjennom året ved å tilby foredrag, seminar om lokal kunnskap og konferanse om laks og laksefiske i Tanavassdraget i november.

TF jobbet videre med egne vedtekter etter at høringen ble endelig avsluttet 31. mai.

Barggut 2018

Jagi 2018 ledje 7 dábálaš DG-čoahkkima, ja meannuduvvo 107 ášsi. DG lágidii rabas luossačoahkkimiid ja seminára čázadaga hálddašanrollaid birra.

Hálddašanbargojoavku ásahuvvui ođđajagimánu. Vuosttaš norgga-suoma čoahkkin mas lei sáhka divodit bivdonjuolggadusaid lágiduvvui Holmenkollenis guovvamánu. Hálddašanjoavku lei ráhkkanahttán ášsiid čoahkkimii. Joavku barggai Deanočázadaga hálddašanplánain lagi mielde, ja geahčadii fas vejolaš láhkarievdadusačakčat.

Guovvamánu 2018 bovdii DG Dálkkádat- ja Birasdepartemeanta, Birasdirektoráhta, Deanu ja Kárásjoga sátnejodđiheddjiid, Sámediggi ja Deanuleagi guolástanservviid seminárii, guollehálddašeami rollaid birra. Miittun lei čájehit rollajuogu gaskkal báikkálaš ja stáhta orgánain, earret eará mo bivdonjuolggadusat hábmejuvvoj ja Deanočázadaga plánaáššebáhpárat.

Jodduprošeaktas leamaš olu doaibma lagi mielde, fállat logaldallamiid, seminára báikkálaš máhtus, ja konferánsa čázadaga luosa ja luossabivddu birra skábmamánu.

DG barggai viidásut iežaset njuolggadusain mannjil go gulaskuddan nogai 31.05.

Seminar om roller i forvaltningen. Ivrige tilhørere fra TF, Miljødirektoratet, Klima- og Miljø-departementet, fiskeforeningene, Sametinget og kommunene (foto/govven: Kjell H. Sæther).

Seminára hálddašanrollaid birra. Ángiris guldaleaddjít, DG, Birasdirektoráhta, guolástussearvvit, Sámediggi ja gielddat.

© Kjell H Sæther

TF deltok i predatorprosjektet for Tana-vassdraget som var finansiert over Statsbudsjettet. TF valgte en prosjektgruppe som var med på å gjøre prioriteringer i prosjektet.

Arbeidet 2019

TF avholdt 4 ordinære TF-møter til og med september, og behandlet 82 saker. I januar holdt TF fellesmøte med behandlingen av vedtekten som hovedsak. TF-vedtekten ble vedtatt under påfølgende møtet i mars.

TF var med å jobbe frem endringer i fiskeforskriftene jf. Tanaavtalens artikkel 6 og 7 gjennom deltagelse i arbeidsgruppa for forvaltning av Tanavassdraget. Arbeidsgruppa deltok på det norsk-finske møtet i Helsinki i februar, og jobbet med forvaltningsplanen for Tana-vassdraget på møtet i mai.

TF valgte å trekke seg fra forvaltningsgruppa i juni pga. avtalebrudd fra Finland ved endringer i vilkårene for salg av fiskekort fra hyttekortkvota.

2019 er det internasjonale villaksåret, og TF deltok på Villakskonferansen i Trondheim i februar. Konferansen ble arrangert av *Vitenskapelig råd for lakseforvaltning*.

TF var med på å jobbe frem ny behandling av Tanaavtalen i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité. TF-leder og direktør deltok i den åpne høringen i komiteen 20. mai. Flertallet i komiteen innstilte at ministeren skulle ta kontakt med finske myndigheter med sikte på å frata finske hytteeiere i Tanadalen muligheten til å videreselge fiskekort. Innstillingen ble nedstemt i Stortinget 20. juni.

TF ble tatt opp som *non-governmental organization* (NGO) i *North Atlantic Salmon Conservation Organization* (NASCO), og var representert ved TF-medlemmene Benn Larsen og Asbjørn Guttorm under det årlige NASCO-møtet som denne gang ble avholdt i Tromsø.

TF tok over ansvaret for Båtregisteret for Tanavassdraget. Et større oppryddings-arbeid startet høsten 2018. I løpet av høsten 2019 vil registeret overføres til kortsalgs- og fangstrapperingsdatabasen til Fortuna Software.

DG lei fárus Deanočázadaga predáhtorprošeavttas man stáhtabudjeahhta lei ruhtadan. DG válljii prošeaktajoavkku mii lei mielde dahkat vuoruhemiid prošeavttas.

Barggut 2019

DG doalai 4 dábalaš čoahkkima čakčamánu rádjai, ja meannudii 82 ášši. Odđajagimánu lágiduvvui oktasaščoahkkin mas váldoáššin lei DG njuolgadusat. DG njuolgadusat mearriduvvojedje njukčamánu čoahkkimis.

DG lei mielde oččodeamis rievadadusaid bivdonjuolggadusain, gč Deanosoahpamuša artihkal 6 ja 7, go ledje fárus Deanočázadaga hálddašanjoavkkus. Hállddašanjoavku oasálasttii norgga-suoma čoahkkinis mii lei Helssegis guovvamánuus, ja barggai hálddašanplánain miessemánuus čoahkkimis.

DG válljii giessádit joavkkus geassemánuus, dan sivas go Suopma lei rihkkon šiehtadusa go rievadadedje eavttuid koartavuovdimis bartakoartaearis.

2019 lea riikkaidgaskasaš eamiluossajahki, ja DG oasálasttii eamiluossakonferánnas Troanddimis guovvamánuus. Konferánsa lágidii *Vitenskapelig råd for lakseforvaltning*.

DG lei mielde oččodit ođđa gieđahallama Deanosoahpamuša ektui Stuorradiggi kontrolla- ja dárkkistankomiteas. DG jođiheaddji ja direktevra oasálasttiiga rabas gulaskuddamis miessemánu 20.b. Komitea eanetlohku evttohii ahte ministtar galggai váldit oktavuohta suoma eiseválddiuin, ulbmlin ahte heittihit suoma bartaeaggáidit vejolašvuhta vuovdit viidásut bivdokoarttaid. Evttohus gahčai Stuorradikkis 20.06.

DG váldui mielde non-govermental organization (NGO) North Atlantic Salmon Conservation Organization (NASCO), ja doppe ovddasteigga Benn Larsen ja Asbjørn Guttorm DG sin jahkásaš čoahkkinis mii lágiduvvui Romssas geassemánuus.

DG válddii badjelasas Deanočázadaga fanasregistera. Stuorábuš čorgenbargu álggahuvvui čakčat 2018. 2019 mielde galgá fanasregisttar sirdojuvvot koartavuovdin ja sálašraporteren-databasii Fortuna Software.

Tanaavtalen (2016)

Norge og Finland igangsatte i 2010 arbeid med reforhandling av overenskomsten om fisket i Tanavassdraget. Det første forhandlingsmøte mellom Norge og Finland om laksefisket i Tanavassdraget ble avholdt i Polmak i juni 2012.

Ved møte mellom statssekretærerne den 27. august 2015 i Helsingfors ble det oppnådd enighet om å redusere fiskedødeligheten med 1/3 – del.

Etter fem års forhandlinger la Regjeringen frem en proposisjon til Stortinget 30. september 2016, om samtykke til inngåelse av en ny avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget.

TF avviste forslag til ny avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget og forslag til nye fiskeregler. TFs avvisning bygde på urimelig byrdefordeling ved begrensninger av fisket, og at TF ble utelukket fra forhandlinger om selve overenskomsten/ konvensjonen fra og med november 2015, og var ikke engang orientert om at forhandlingene fortsatte etter det som ble det siste forhandlingsmøte i mai 2016.

Behandling av Tanaavtalen på Stortinget

Tanaavtalen måtte godkjennes av Stortinget ettersom den medførte økonomisk belastning for staten. Saken ble forberedt i Energi- og miljøkomiteen, og den arrangerte åpen høring 23.02.2017. Fra TF deltok Steinar Pedersen og Reidar Varsi. Andre lokale interesser fra Tanadalen holdt også innlegg, og alle ba om at avtalen måtte avvises. Hartvik Hansen deltok for Laksefiskeforeningen for Tanavassdraget, Rune Aslaksen deltok for Laksebreveiere i Tanavassdraget SA (LBT), Lemet Jon-Ivar deltok for Tanavassdragets fiskerettshavere, og ordfører Frank Martin Ingelæ møtte for Tana kommune.

Komiteen tilrådde at regjeringa skulle gjenoppta forhandlingene med Finland. Stortings samtykket likevel til inngåelse av avtalen 28.03.2017.

Deanusoahpamuš (2016)

Norga ja Suopma álggaheigga jagis 2010 bargguid oððasit šiehtadallat Deanočázadaga guolástansoahpamuša. Vuosttaš šiehtadallan-čoahkkin Norgga ja Suopma gaskkas Deanočázadaga guolásteami birra lágiduvvui Buolbmágis geassemánus lagi 2012.

Stáhtačálliid čoahkkimis 27.08 2015 Helssegis, de sohppojuvvui unnidit guollejápmu 1/3 oassin

Manjil viða lagi šiehtadallamiid ovddidii ráððehus proposituvnna Stuorradiggái 30.09.2016, mieðahus dahkan soahpamuša Norgga ja Suoma gaskkas, Deanočázadaga guollebivdu ektui.

DG hilggi evttohusa oðða šiehtadussii gaskkal Norga ja Suopma Deanočázadaga guolásteami birra ja oðða bivdonjuolggadusevttohusa. DG hilguma vuodðu lei vuogatmeahttun bivdiráddjemiin, ja dan ahte DG ii beassan mielde go šiehtadalle njuolgut soahpamuša birra skábmamánu 2015 rájes. Ja go eai beassan ba diehtit ge ahte šiehtadallamat jotkojuvojedje manjil manimuš šiehtadallan-čoahkkima mii lei miessemánus 2016.

Deanosoahpamuša Stuorradiggemeannudeapmi

Deanosoahpamuš fertii dohkkehuvvot Stuorradikkis, danin go dat mielldisbuvttii ekonomalaš noaðdi stáhtii. Ášši rahkanáhtii Energia ja Biraskomitea, ja rabas gulaskuddan dollui 23.02.2017. DG beales searvai Steinar Pedersen ja Reidar Varsi, Eará báikkálaš berošteaddjít Deanoleagis maid dolle sáhkavuroid, ja buohkat dáhtto soahpamuša hilgut. Hartvik Hansen ovddastii Deanuleagi Luossabivdosearvvi, Rune Aslaksen LBT(luossareiveaiggádiid) beales, Lemet Jon-Ivar Deanočázadaga vuogatvuodalaččaid ovddas, ja sátnejoðiheaddji Frank Ingilæ Deanu giellda bealis.

Komitea evttohii ahte ráððehus galggai fas rahpat šiehtadallamiid Suomain. Stuorradiggi dattege mieðihii soahpamušii.

Ny vurdering av avtalen i Stortinget

Tanavassdragets fiskeforvaltning har ved flere anledninger hatt skriftlig kontakt med Stortingets kontroll- og konstitusjonskomiteen angående avtale mellom Norge og Finland om fiske i Tanavassdraget, og dette gjelder spesielt adgangen til fiske for finske hytteeiere som eier grunn på riksgrensestrekningen. TFs klage har også gått ut på at man ble utelukket fra de avsluttende forhandlingene, og at TF således ikke fikk innflytelse i sluttforhandlingene.

I 2018 ble TF kjent med at avtale mellom Norge og Finland om fiske i Tanavassdraget er avsluttet på sviktende rettsopplysninger som berører adgangen til fiske for finske hytteeiere som eier grunn på riksgrense-strekningen.

I brev av 6. februar 2019 til kontroll- og konstitusjonskomiteen gjorde TF komiteen kjent med nye opplysninger om rettssaker om fiskeretten på finsk side. På denne bakgrunn var det naturlig for komiteen å stille spørsmål til klima- og miljøministeren om den nye informasjonen. Det ble derfor innkalt til åpen høring 20. mai. TF-leder, direktør, og medlem Steinar Pedersen var til stede og holdte innlegg.

Stortinget ba klima- og miljøministeren kontakte finske myndigheter med sikte på å frata finske hytteeiere i Tanadalen muligheten til å videreselge fiskekort.

Ved sluttbehandlingen i Stortinget 19. juni 2019 ba Stortinget Klima – og miljøministeren om å avklare nærmere med Finland om hytteeierenes vilkår for fiskeretten. TF leder var tilstede under Stortingets behandling.

TF har både i mai og juni i år skriftlig bedt om at Norge og Finland i løpet av 2019 åpner nye forhandlinger om felles fiskeregler om fisket på riksgrensestrekningen i Tanavassdraget. Bakgrunnen for TFs forslag er prosessen ved de avsluttende forhandlingene i 2015/16, erfaringene fra fiskesesongene 2017-2018, og prosessen for å få til endringer av fiskereglene før årets fiskesesong. Disse henvendelsene har departementet ikke svart på. Departementet har imidlertid en pågående korrespondanse med finske myndigheter for å få klarhet i situasjonen og omfanget av utleiepraksisen, og hvordan dette stiller seg i forhold til avtalen.

Stuorradikki oðða veardideapmi

Deanočázadaga guolástanháldahus lea mánđii čálalaččat válđán oktavuođa Stuorradikke kontrolla ja konstitušuvdnakomitean Norgga ja Suoma bivdosoahpamuša ektui, ja erenoamážit dasa mii guoská suoma bartaeaggáid bivdovejolašvuodáide, geain opmodagat riikkárájá lahka. DG váidda maid leamašan dan ektui mo biddjojedje eret loahpageahčen šiehtadallamiin, nu ahte DG dien láhkái ii beassan váikkuhit loahppašiehtadallamiin.

Jagi 2018 bodíi DG diehtit ahte soahpamuša Deanočázadaga guolásteapmi birra lea dahkkon váilevaš riektedieduid vuodul, mii guoská suoma rájá alde bartaeaggáid bivdovuoigatvuodáide.

Reivves guovvamánu 6.b 2019 kontrolla ja konstitušuvdnakomiteai čilgii DG daid oðða dieđuid suoma lágastemiid birra bivdovuoigatvuodaid ektui. Dan vuodul lei lunddolaš komiteii divvot gažaldaga dálkkádat ja birasministarii oðða dieđuid birra. Dani dihtii gohčojuvvui rabas gulaskuddamii miessimánu 20.b. DG joðiheaddji ja direktevra leigga das ja doalaiga sáhkavuoru.

Stuorradiggi bivddii dálkkádat ja birasministara váldit oktavuohta Suomain, dainna ulbmilin ahte duššadit suoma bartaeaggáid vejolašvuoda vuovdit bivdokoarttaid.

Loahppameannudeamis 19.06 2019 bivddii Stuorradiggi ministara čielggadit lagabui Suomain bartaeaggáid vuogatvuodaid eavttuid. DG joðiheaddji lei Stuorradikkis.

DG lea sihke miessimánus ja geassemánus čálalaččat dáhton Norgga ja Suopma rahpat oðða šiehtadallamiid oktasaš bivdonjuolggadusaid ektui, dan guolásteamis mii lea riikarájá alde. DG evttohusa duogáš lea dat proseassa mii lei loahppašiehtadallamiin 2015/16, vásáhusat 2017/18 bivdoáigodagas, ja proseassa beassat divvut njuolggadusaid ovdal dán bivdoáigodaga. Departemeanta ii leat västidan. Departemeanttas lea dattege gulahallan suoma eisheválddiiguin čielggadan dihtii láigodábiid, ja mo dat heivejt šiehtadussii.

De finske hytteeierne

Et kjernekjennskap i TF sin kritikk av *Avtalen om fiske i Tanavassdraget* (Tanaavtalet, 2016), er innføringen av en ny rettighetsgruppe i vassdraget. Avtalet tar utgangspunkt i rettighetsstatus i hvert av landene. Rettighetene på norsk side er fastlagt i Tanaloven (2014), som slår fast at fiskeretten tilligger personer som er fast bosatt i Tanadalen. På finsk side tilligger fiskeretten eiendommene. Den tidligere *Overenskomsten om fiske i Tanavassdraget* (-2016) sørget for at man også på finsk side måtte være bofast i Tanadalen for å utøve fiskeretten. Det var riktig nok et unntak: Direkte arvinger til gårder med fiskerett kunne fiske med garnredskaper på fiskeplassene som tilhører gården, selv om de hadde flyttet vekk fra dalen.

Med den nye Tanaavtalet (2016) fikk ikke-fastboende rettighetshavere, populært kalt «de finske hytteeierne», et innhold i fiskeretten sin. En tredjedel av fiskekvoteen for tilreisende fiskere (totalt 11 000 døgn til hvert land) ble satt av til denne gruppen fiskere. De fikk tilgang til å kjøpe x antall fiskedøgn ut fra størrelsen på eiendommen. Døgnene har kun en registreringsavgift, og gjelder hele døgnet i motsetning til ordinære turistkort. Kjernen i problemstillingen er at halvparten av disse spesielle kortene (1 650 stk) er båtdøgn, og dermed også gjelder på norsk side av djupålen. Særlig provoserende har det også vært at gruppen har fått registrere egen båt på lik linje med lokalbefolkningen.

TF har ment at den utvidete adgangen til fiske som de ikke-bofaste rettighetshaverne har fått, bygger på feil grunnlag. I en serie rettsavgjørelser i det finske rettssystemet i perioden 1999-2003, fikk ikke saksøkeren medhold i at Tanaavtalet av 1989 medførte ulovlig forskjellsbehandling mellom ikke-bofaste rettighetshavere og andre grunneiere. Finske myndigheter har respondert at rettsavgjørelsene ikke har relevans for gjeldende Tanaavtalet, ettersom de er fattet på et eldre rettsgrunnlag. I år 2000 ble eiendomsvernet, og dermed fiskeretten, styrket i den finske grunnloven. Konflikten om de finske hytteeierne var bakgrunnen for at avtalet ble vurdert på nytt av Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomite i 2019.

Siste vending i sagaen er at finsk side vedtok en ordning som gjør fiskekortene til de ikke-bofaste rettighetshaverne omsettbar. Det vil si at hytteeierne kan leie ut døgnkortene til andre – til den pris de selv fastsetter. Ordningen følges nå opp på departementsnivå.

Tana venstre organiserte dialogmøte møte med Klima- og miljøministeren høsten 2019. Fra venstre; Monica Balto, Reidar Varsi, Børre Børresen, minister Ola Elvestuen og Hans-Erik Varsi (foto; Børre St. Børresen).

Deanu Gurutbellodat lágidii gulahallančoahkkima Dálkkádat- ja birasministariin čakčat 2019.

Suoma bartaeaiggádat

Guovddážis DG moaitámušain Deanosoahpamuša 2016 ektui lea leamašan mo ásahuvvui ođđa vuogatvuodajoavkku čázadahkii. Soahpamuš vuolgá goappátge riika vuogatvuodadilis. Norgga bealde leat vuogatvuodat mearriduvvon Deanolágas (2014), mii cealká ahte bivdoriekti gullá olbmuide geat ásset Deanoleagis olleságigge. Suoma bealde lea bivdoriekti čatnon eanaopmodagaide. Ovddeš *Soahpamuš Deanočázadaga guolásteapmi birra (-2016)* várohuvvui ahte suoma bealde maid galggai leat nu ahte ferte ássat Deanoleagis čađat jos galgá beassat atnit ávkki bivdorievtis. Gávdnui gal okta spiehkastat; njuolgga árbollaččat bivdoriekteeatnamiidda sáhttet bivdit firpmiin daid bivdosajiin mat gullet dan dállodollui, vaikko vel ledje ge fárren eret leagis.

Ođđa Deanosoahpamuš (2016) bokte ásahuvvui ođđa vuogatvuodajoavku, *vuogatvuodalaččat geat eai oro leagis*, nu gohčoduvvon “suoma bartaeaiggádat”. Bartta- ja stohpoeaiggádat geain visti lea opmodagas mas lea bivdoriekti, leat dál ožzon oasi bivdorievtis. Goalmátoassi bivdoearis guossebivdiide (obbaláččat 11 000 bivdojándora goappáge riikkas) várrejuvvui dáidda guolásteddjide. Sii besset oastit x-logu bivdojándoriid opmodaga sturrodaga mielde. Jándoriin ii leat go registrerendivvaga, ja dan beassá geavahit olles jándora, eanet go dábálaš turistakoarta. Guovddáš ášši dán váttisvuodas lea ahte bealli dáid erenoamáš koarttai (1650) leat fanasjándorat, ja nu de leat gustovačča maiddái Norggabeale oali. Dát rihkko Deanolága mearrádusaid bivdoriekti birra. Erenoamážit hárddii dat ahte sii geat eai oro dáppe, dál besset registreret iežaset fatnasiid justa nu mo báikegottiid olmot.

DG lea oaivvildan ahte dat viiddiduvvon guolástanvejolašvuhta mat vuogatvuodalaččat geat eai oro leagis leat ožzon, lea dahkkon boasttu vuodu alde. Mánggat diggemearrásain suoma riektevuogádagas gaskkal 1999-2003, ii ožzon ášši vuolggahedjadi mieđáhusa ahte Deanosoahpamuš 1989 dagahii lobihis vealaheapmi opmodateaiggádiid gaskkas geat ásset dáppe ja eai. Suoma eiseválddit leat vástidan ahte diggecealkámušat eai gula otná Deanosoahpamušii, go jo leat celkon boarrásut riektevuodu alde. Jagi 2000 nannejuvvui opmodatsuodjalusa, ja nu maiddái guolástusriekti suoma vuodđolágas. Riudu suoma bartaeaiggádiid ektui lei duogáš dasa mo šiehtadusa árvvoštalle ođđasit Stuorradikke kontrolla ja konstitušuvdnakomiteas 2019.

Manjimuš ođas dan máidnasis lea ahte lea mearriduvvon ortnega suomabeale mii dagaha dáid erenoamáš koarttaid gávpegálvun. Dat mearkkaša ahte bartaeaiggádat sáhttet láiggohit iežaset jándorkoarttaid earáide, iežaset hattiid mielde. Ortnega leat dál geahčadeamen departemeanta dásis.

Norsk-finsk møte i Oslo/Holmenkollen i februar 2018. Justering av forskriftene ihht. Tanaavtalens artikkel 6 og 7. Til stede var arbeidsgruppa for forvaltning, samt representanter fra Klima- og miljø-departementet og det finske Ministeriet/Norgga/Suoma čoahkkina Oslos, Holmenkollen guovvamánu 2018. Heivehit láhkaásahusa Deanolága artihkal 6 ja 7 mielde.

Roller i forvaltningen

Tanaavtalen overførte enkelte ansvarsområder og roller til TF. Hovedansvaret for ressursforvaltningen i Tanavassdraget ligger fortsatt hos statlige myndigheter (tabell 2).

Hálldašanrollat

Deanosoahpamuš sirdá muhtin ovddasvástádusa ja rollaid DG`ii. Váldooovddasvástádus Deanočázadaga resursahálldašeamis lea ain stáhta eiseválddiid duohken.

Tabell 2: Oversikt over ny rolle- og ansvarsfordeling i henhold til den nye Tanaavtalen (2016). Tabellen er satt opp av Klima- og miljødepartementet i 2017.

TF ansvar	Statlig ansvar
<u>Ansvar for:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeidelse av utkast til fiskeregler for nedre norske delen av Tanaelva og de norske sideelvene. • Formidling av de lokal og tradisjonell kunnskap • Båtregister • Delta i permanent arbeidsgruppe for forvaltning 	<u>Hovedansvar for:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeidelse av forvaltningsplan for laksebestandene • Evaluering av fiskereglene • Kunnskapsgrunnlaget; overvåking, utredning, og forskning, inkludert lokal og tradisjonell kunnskap • Tiltak i særskilte situasjoner • Iverksetting av forhåndsavtalte tiltak • Twisteløsning mellom Norge og Finland • Prosedyre for samarbeidet med Finland • Beskyttelse av fiskebestandene mot inngrep, forurensning og biologisk påvirkning • Retningslinjer for fiskeregler og iverksettelse ved forskrift for nedre norske del og norske sidevassdrag.
<u>Medansvar for:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeidelse av forvaltningsplan for laksebestandene • Evalueringa av fiskereglene • Kunnskapsgrunnlaget; overvåking, forskning, innhenting og bruk av tradisjonell kunnskap • Tiltak i særskilte situasjoner • Iverksetting av forhåndsavtalte tiltak • Twisteløsning mellom Norge og Finland • Prosedyre for samarbeidet med Finland • Beskyttelse av fiskebestandene mot inngrep, forurensning og biologisk påvirkning 	<u>Medansvarlig for:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Iverksetting av regler for båtregisteret

Tabell 2: Várdpus oðða rolla- ja ovddasvástádusjuogus oðða Deanosoahpamuša (2016) mielde. Tabella lea Dálkkádat ja Birasdepartemeanta ráhkadan jagi 2017.

DG ovddasvástádus	Stáhta ovddasvástádus
<u>Ovddasvástádus:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Hábmet evttohusa bivdonjuolggadusaide vuolit norgga oasis ja norgga beale oalgejogain • Gaskkustit báikkálaš ja árbevirolaš máhttu • Fanasregisttar • Searat bistevaš hálldašanbargojovkui 	<u>Oaiveovddasvástádusr:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Hábmet hálldašanplána luossanáliide • Dárkkistit bivdonjuolggadusaid • Máhttovuođđu; goziheapmi, čielggadeamit, ja dutkan, mas lea báikkálaš- ja árbevirolašmáhttu oassin • Doaibmabijut erenoamáš dilis • Vuolggahit ovddalgihtii sohppojuvvon doaibmabijuid • Riidočoavdin Norgga ja Suopma gaskkas • Prosedyrat ovttasbargui Suomain • Várjalit guollenáliid sisabahkkemiid, nuoskkideapmi ja biologalaš váikkuhusaid vuostá • Bivdonjuolggadusat ja doaimmahit láhkaásahusa vuolit norgga oasis ja norgga beale oalgejogain
<u>Mielovddasvástádus:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Hábmet hálldašanplána luossanáliide • Dárkkistit bivdonjuolggadusaid • Máhttovuođđu; goziheapmi, čielggadeamit, ja dutkan, mas lea báikkálaš- ja árbevirolašmáhttu oassin • Doaibmabijut erenoamáš dilis • Vuolggahit ovddalgihtii sohppojuvvon doaibmabijuid • Prosedyrat ovttasbargui Suomain • Várjalit guollenáliid sisabahkkemiid, nuoskkideapmi ja biologalaš váikkuhusaid vuostá • Bivdonjuolggadusat ja doaimmahit láhkaásahusa vuolit norgga oasis ja norgga beale oalgejogain 	<u>Mielovddasvástádus.</u> <ul style="list-style-type: none"> • Iverksetting av regler for båtregisteret

Arbeidsgruppa for forvaltning

Arbeidsgruppa for forvaltningen av Tana-vassdraget (forvaltningsgruppa) har blitt etablert i etterkant av inngåelsen av Tana-avtalen etter press fra blant annet TF og fra lokalt hold på finsk side. Gruppa var ment å bestå en kort periode for å få på plass forvaltningsplanen for Tanavassdraget, men har i tillegg fått i oppgave å vurdere hvilke justeringer i fiskereglene som er akseptable mellom år. Gruppa legger fram et felles forslag for myndighetene i de to landene. I dette arbeidet er forvaltnings-gruppa også offisiell mottaker av den årlige bestandsvurderingen som overvåkingsgruppa leverer.

TF valgte inn TF-leder Reidar Varsi og nestleder John Nystad til å være lokale representanter i gruppa. Gruppa hadde 5 møter i 2018, og 2 møter frem til mai 2019. I tillegg var gruppa tilstede på et årlig felles norsk-finsk møte i februar ledet av departementene i de to land. TF valgte altså å trekke seg ut av gruppa i juni 2019.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for Tanavassdraget er hjemlet i Tanaavtalens artikkel 4. Her slås det fast at; «partene skal i fellesskap utarbeide en forvaltningsplan for laksebestandene i Tanaelva for å sikre biologisk mangfold og bærekraftig utnytting av bestandene.»

Planen skal inneholde:

- 1) informasjon om tilstanden til fiske-bestandene og deres livsmiljø
- 2) informasjon om fisket
- 3) forvaltningsmål for de enkelte lakse-bestandene
- 4) forslag til forvaltningstiltak for fiske-bestandene
- 5) forslag til nødvendige gjenoppbyggingstiltak for de bestandene som ikke oppnår forvaltningsmålene.

Forvaltningsgruppa har jobbet med forvaltningsplanen fra februar 2018. Den skal etter planen tre i kraft i sesong 2020.

Hálddašanbargojoavku

Hálddašanbargojoavku (forvaltningsgruppa) lea ásahuvvon mannil go Deanosoahpamuš dohkkehuvvui, gáibádusaid dihtii sihke DG`as ja báikkálaččat suoma bealde. Joavkku ulbmil lei doaibmat oanehiságge, vai gárvánivčče Deanočázadaga hálddašanplána. Hálddašanjoavku veardida guhte bivdoráddjemat leat dohkálačča, ja buktá oktasašetvtohusa dan guovtti riikii. Dán barggus lea hálddašanjoavku maid almmolaš vuostáiváldi dan jahkásaš máddodatárvoštallamii man gozihanjoavku buktá.

DG válljii jođiheaddji Reidar Varsi ja nubbijođiheaddji John Nystad báikkálaš ovddasteaddjin jovkui. Joavkkus ledje 5 čoahkkima jagis 2018, ja 2 miessemánu 2019 rádjai. Joavku maid oasálasttii jahkásaš norgga-suoma čoahkkin mii lei guovvamánu, man jođihii guovtti riikkaid departemeanttat.

DG válljii giessádit joavkkus geassemánu 2019 bággen dihtii álggahit šiehtadallamiid odđa bivdonjuolgгадусаиде.

Hálddašanplána

Deanočázadaga hálddašanplána lea láhkavuođdu Deanosoahpamuša artihkal 4. Dás nannejuvvo ahte “*bealit galget ovttas hábmet hálddašanplána luossanáliide dáhkidan dihtii biologalaš valljodat ja bistevaš ávkkástallama dain náliin*”

Planas galget leat:

- 1) dieđut guollenáliid dili birra ja sin birrasis
- 2) dieđut guolásteami birra
- 3) hálddašanmihtut ovttaskas luossanáliide
- 4) evttohusat hálddašandoibmabijuide guollenáliide
- 5) evttohusat dárbbašlaš ealáskandaibmabijuide daidda náliide mat eai deavdde hálddašanmihtuid

Hálddašanjoavku lea bargan hálddašanplánain guovvamánu 2018 rájes. Plána galggašii leat doaimmas 2020 áigodagas.

Årshjul for forvaltningen

Som følge av etableringen av Tanaavtalen har forvaltningen av Tanavassdraget kommet inn i et fast årlig mønster. Basert på ny informasjon om bestandssituasjonen og erfaringer fra fisket er det mulig å gjøre endinger i forskriftene fra det ene året til neste. Ønsker om endring legges frem i forvaltningsgruppa, og det forhandles frem løsninger som er i tråd med Tanaavtalen, og som er akseptabel for partene. Resultatet legges frem for myndighetene i begge land. Vedtakene fra det norsk-finske møtet sendes deretter på høring før endelige forskrifter blir vedtatt innen 1. april.

Årshjulet for forvaltningen av Tanavassdraget under Tanaavtalen (2016): 1) FiskeSESONGEN og oppgangsovervåkingen foregår i hovedsak fra juni og ut august, 2) fangstdata og data fra oppgangsovervåking leveres til overvåningsgruppa senest 15. november, 3) overvåningsgruppa leverer bestandsvurdering til arbeidsgruppa for forvaltning-forvaltningsgruppa innen 15. desember, 4) Forvaltningsgruppa leverer ønske om eventuelle endringer i fiskeforskriftene til begge lands myndigheter (Klima- og Miljødepartementet i Norge) basert på blant annet bestandsdataene innen 15. januar, 5) myndighetene og de lokale rettighetshaverne møtes i et felles norsk-finsk møte hvor man blir enige om hvilke av de foreslalte endringene som er akseptabel, 6) forskriftsendringene sendes ut på høring, 7) justerte forskrifter trer i kraft senest 1. april.

Deanočázadaga jahkegeardi Deanosoahpamuša mielde (2016): 1) Bivdoágodat ja goargjungoziheapmi lea eanaš geassemánuus borgemanu lohpi. 2) sálašdieđut ja dieđut goargjungoziheamis bohtet gozihanovkui manimusat skábmamánu 15.b, 3) Gozihanjoavku buktá nálleveardideamis hálddašanovkui ovdal juovlamánu 15.b, 4) Hálddašanjoavku buktá sávaldagas vejolaš rievademiide bivdonjuolggadusain guktot riikkaid eiseválddiide (Dálkkádat ja Birasdepartemeanta Norggas) mii lea vuodđuduvvon earret eará máddodatdieđuin ovdal ođđajagimánu 15. b., 5) Eiseválddit ja báikkálaš vuogatvuodđaguoddit deaivvadit oktasaš norgga-suoma čoahkkimis mas sohpet man ráje evttohuvvon rievadusevttohusat leat dohkálačča, 6) njuolggadusievadusat sáddejuvvoyit gulaskuddamii, 7) heivehuvvon njuolggadusat bohtet fápmui manjimuš cuonjománu 1.

Hálddašeami jahkegeardi

Mannjil go Deanosoahpamuš ásahuvvui lea deanočázadaga hálddašeapmi ožon bistevaš jahkeminstara. Ođđa dieđuid máddodatdili birra ja bivdovásáhusaid vuodđul lea vejolaš dahkan rievadusaid njuolggadusain jagis jahkái. Rievadussávaldagat biddjoit hálddašanjoavkku ovdii, ja šiehtaduvvot čovdosat mat leat Deanosoahpamuša mielde, ja vel dohkálaččat bealálaččaide. Boađus biddjo ovdii eiseválddiide guktot riikkain. Mearrádus norgga/suoma čoahkkinis sáddejuvvo de gulaskuddamii ovdal go loahpalaš njuolggadusat mearriduvvovit ovdal cuonjománu 1.b.

- Forvaltningsgruppa foreslår endring i regelverket i hht.
- Tanaavtalens artikkel 6 og 7

15. Jan.

- Felles norsk finsk møte vedtar endringer ihht.
- Artikkel 6 og 7

Tanaavtalens artikkel 6 og 7

1. Feb.

- Høring fra ca. midt i februar

Artikkel 6 og 7

1. April

- Nye nasjonale forskrifter trer i kraft.

Artikkel 6 og 7

1. Mai

- Fiskekortsalget på grensa settes i gang

Artikkel 6 og 7

1. Juni

- Start fiskeSESONGEN

Artikkel 6 og 7

1. Juli

- Start oppgangsovervåkingen

Artikkel 6 og 7

1. August

- Oppgangsovervåkingen avsluttes

Artikkel 6 og 7

1. September

- Innlevering av skjellprøver

Artikkel 6 og 7

1. November

- Driftelling

Artikkel 6 og 7

1. Desember

- Avslutning oppgangsovervåkingen

Artikkel 6 og 7

15. Desember

- Overvåningsgruppa leverer bestandsvurdering til Forvaltningsgruppa

Artikkel 6 og 7

1. Januar

- Forvaltningsgruppa foreslår endring i regelverket i hht.

Artikkel 6 og 7

15. Januar

- Felles norsk finsk møte vedtar endringer ihht.

Artikkel 6 og 7

1. Februar

- Høring fra ca. midt i februar

Artikkel 6 og 7

1. April

- Nye nasjonale forskrifter trer i kraft.

Artikkel 6 og 7

1. Mai

- Fiskekortsalget på grensa settes i gang

Artikkel 6 og 7

1. Juni

- Start oppgangsovervåkingen

Artikkel 6 og 7

1. August

- Oppgangsovervåkingen avsluttes

Artikkel 6 og 7

1. Desember

- Driftelling

Artikkel 6 og 7

15. Desember

- Overvåningsgruppa leverer bestandsvurdering til Forvaltningsgruppa

Artikkel 6 og 7

1. Januar

- Forvaltningsgruppa foreslår endring i regelverket i hht.

Artikkel 6 og 7

15. Januar

- Felles norsk finsk møte vedtar endringer ihht.

Artikkel 6 og 7

1. Februar

- Høring fra ca. midt i februar

Artikkel 6 og 7

1. April

- Nye nasjonale forskrifter trer i kraft.

Artikkel 6 og 7

1. Mai

- Fiskekortsalget på grensa settes i gang

Artikkel 6 og 7

1. Juni

- Start oppgangsovervåkingen

Artikkel 6 og 7

1. August

- Oppgangsovervåkingen avsluttes

Artikkel 6 og 7

1. Desember

- Driftelling

Artikkel 6 og 7

15. Desember

- Overvåningsgruppa leverer bestandsvurdering til Forvaltningsgruppa

Artikkel 6 og 7

1. Januar

- Forvaltningsgruppa foreslår endring i regelverket i hht.

Artikkel 6 og 7

15. Januar

- Felles norsk finsk møte vedtar endringer ihht.

Artikkel 6 og 7

1. Februar

- Høring fra ca. midt i februar

Artikkel 6 og 7

1. April

- Nye nasjonale forskrifter trer i kraft.

Artikkel 6 og 7

1. Mai

- Fiskekortsalget på grensa settes i gang

Artikkel 6 og 7

1. Juni

- Start oppgangsovervåkingen

Artikkel 6 og 7

1. August

- Oppgangsovervåkingen avsluttes

Artikkel 6 og 7

1. Desember

- Driftelling

Artikkel 6 og 7

15. Desember

- Overvåningsgruppa leverer bestandsvurdering til Forvaltningsgruppa

Artikkel 6 og 7

1. Januar

- Forvaltningsgruppa foreslår endring i regelverket i hht.

Artikkel 6 og 7

15. Januar

- Felles norsk finsk møte vedtar endringer ihht.

Artikkel 6 og 7

1. Februar

- Høring fra ca. midt i februar

Artikkel 6 og 7

1. April

- Nye nasjonale forskrifter trer i kraft.

Artikkel 6 og 7

1. Mai

- Fiskekortsalget på grensa settes i gang

Artikkel 6 og 7

1. Juni

- Start oppgangsovervåkingen

Artikkel 6 og 7

1. August

- Oppgangsovervåkingen avsluttes

Artikkel 6 og 7

1. Desember

- Driftelling

Artikkel 6 og 7

15. Desember

- Overvåningsgruppa leverer bestandsvurdering til Forvaltningsgruppa

Artikkel 6 og 7

1. Januar

- Forvaltningsgruppa foreslår endring i regelverket i hht.

Artikkel 6 og 7

15. Januar

- Felles norsk finsk møte vedtar endringer ihht.

Artikkel 6 og 7

1. Februar

- Høring fra ca. midt i februar

Artikkel 6 og 7

1. April

- Nye nasjonale forskrifter trer i kraft.

Artikkel 6 og 7

1. Mai

- Fiskekortsalget på grensa settes i gang

Artikkel 6 og 7

1. Juni

- Start oppgangsovervåkingen

Artikkel 6 og 7

1. August

- Oppgangsovervåkingen avsluttes

Artikkel 6 og 7

1. Desember

- Driftelling

Artikkel 6 og 7

15. Desember

- Overvåningsgruppa leverer bestandsvurdering til Forvaltningsgruppa

Artikkel 6 og 7

1. Januar

- Forvaltningsgruppa foreslår endring i regelverket i hht.

Artikkel 6 og 7

15. Januar

- Felles norsk finsk møte vedtar endringer ihht.

Artikkel 6 og 7

1. Februar

- Høring fra ca. midt i februar

Artikkel 6 og 7

1. April

- Nye nasjonale forskrifter trer i kraft.

Artikkel 6 og 7

1. Mai

Vedtekter for TF

Utarbeidelse av vedtekter har vært en prioritert oppgave for TF i inneværende periode. Vedtekten ble endelig vedtatt på TF-møte i mars 2019. Sammen med vedtekter ble det også vedtatt:

- Regler for laksebrev
- Regler for soner
- Regler for fellesmøte

TF opprettet et saksutvalg for utarbeidelse av vedtekter ved TF-møtet i desember 2015. Utvalget har bestått av leder Måret Guhttor, og medlemmene Asbjørn Guttorm og Rune Aslaksen.

Utvalget la frem sitt arbeid på TF-møtet i februar 2017, og vedtekten ble sendt på hørning i juni 2017. Etter at høringsfristen hadde blitt utsatt i to omganger ble endelig frist satt 31. mai 2018. TF behandlet vedtekten på nytt høsten 2018, og det ble gjennomført et ekstraordinært fellesmøte 19. januar 2019 hvor behandlingen av vedtekten var hovedsak. TF gjorde et endelig vedtak i saken på det påfølgende TF-møtet.

Vedtekter

Lea leamašan vuoruhuvvon bargu dán áigodagas hábmet DG njuolggadusaid. Njuolggadusat dohkkehuvvojedje DG-čoahkkinis njukčamanus 2019. Oktan njuolggadusain mearriduvvojedje maid:

- Luossareivenjuolggadusat
- Bivdoguovlluid njuolggadusaid
- Oktasaščoahkkin njuolggadusaid

DG-čoahkkinis juovlamánu 2015 ásahii DG ášselávdegoddi ráhkadit njuolggadusaid. Lávdegottis lei jođiheaddji Måret Guhttor, ja áirasat Asbjørn Guttorm ja Rune Aslaksen.

Lávdegoddi ovdanbuvtti evttohusastis DG-čoahkkinis guovvamánu 2017, ja njuolggadusat bohte gulaskuddamii geassemánu 2017. Mannjil go gulaskuddanáigi lei guhkiduvvon guktii, biddjui loahpalaš áigemearri miessemanu 31.b. 2018.

DG meannudii njuolggadusaid ođđasit čakčat 2018, ja čađahuvvui liige oktasaščoahkkin guovvamánu 19.b, gos njuolggadusaid meannudeapmi lei válđoášsin. DG dagai loahpalaš mearrádus ášsis čuovvovaš DG čoahkkinis.

© Kjell H Sæther

Bilde: Saksutvalget for vedtekter, fra venstre, Rune Aslaksen, Asbjørn Guttorm og leder Måret Guhttor har fått blomster fra TF-leder Reidar Varsi etter vel utført arbeid.

Govva: Ášselávdegoddi, gurot bealde Rune Aslaksen, Asbjørn Guttorm ja jođiheaddji Måret Guhttor ožjo liđiid DG-jođiheaddjis Reidar Varsi buori barggu ovddas.

Båtregister for Tanavassdraget

Siden 1979 har det blitt ført båtregister i Tanavassdraget. Overenskomsten mellom Norge og Finland har slått fast at kun registrerte og skiltede båter kan benyttes under fiske, og det er kun lokale fiskere som kan registrere båter. På norsk side av vassdraget er det lensmannskontorene i Tana og Karasjok som har hatt ansvar for båtregisteret.

TF tok initiativ til overtakelse av registeret allerede i første periode, men da var det juridiske hindringer for å få dette gjennom. Etter innføringen av Tanaavtalen (2016), ble overtakelsen godkjent. Miljødirektoratet har finansiert opprydning og digitaliseringen av registeret.

Helene Tapio Berg ble ansatt i en prosjektstilling for å gjennomgå registeret vinteren 2019. Fortuna Software ble engasjert for å digitalisere registeret. I løpet av høsten 2019 vil registeret bli etablert som en del av fiskekort- og fangstdatabasen til Fortuna Software. Fiskeren skal nå kunne registrere og omregistrere båter på nett.

Fanasregisttar

1979 rájes lea fievriduvvon fanasregisttar Deanučázadagas. Soahpamuš gaskkal Norga ja Suopma deattuha ahte dušše registrerejuvvon ja galbejuvvon fatnasiiguin oažju bivdit, ja leat dušše báikkálaš guolásteaddit geat sáhttet registreret fatnasiid. Norgga bealde leat Deanu ja Kárášjoga leansmánnekantuvrrat geain leamašan ovdasvástádus registreremis ja doaimmahit fanasregistara.

DG vuolggahii barggu sirdit registara jo vuosttaš áigodagas, muho dalle ledje vuos juridikhalaš cakkit nu dahkat. Mannjil go Deanosoahpamuš bodii fápmui (2016) lei sirdin dohkkehuvvon. Birasdirektoráhta ruhtadii registara čorget ja digitaliseret.

Helene Tapio Berg virgáduvvui prošeaktavirgái dárkkistit registara dálvet 2019. Fortuna Software bokte digitaliserejuvvui registtar. Čavčča mielde 2019 ásahuvvo registtar oassin Fortuna Software bivdokoartavuovdin- ja bivdosálaš-databasas. Guolásteaddji galgá dál sáhttit neahutta badjel sirdit registrerema.

Fiskeregulering

Tanaavtalen

Tanaavtalen trådte i kraft foran sesongen 2017. Endringene i fiskereguleringene var de mest drastiske siden forrige overenskomsten i 1989. Det ble satt en kvote på fiskedøgn til tilreisende fiskere på grensestekningen, tilsvarende 2/3 av kortsalget de siste årene. Sesongen ble kortet ned, særlig for fiske med garn. Garnfiske i både i mai og august ble tatt bort. I tillegg ble det færre fiskedager i uka for drivgarn og settegarn, og fiskerettshaverne som tidligere hadde anledning til å fiske med to garn, fikk nå kun lov å benytte et garn. Se tabell 2 for oversikt over de største endringene i fiskereguleringene.

Norske deler av Tanavassdraget

Tanaavtalen pålegger norske myndigheter å innføre nasjonale forskrifter for de lakseførende strekningene i Tanavassdragets sidevassdrag og i nedre norske del av Tanaelva, for å sikre bevaring og bærekraftig utnyttelse av fiskebestandene. Fiskereguleringene i den nedre norske delen av Tanaelva kan ikke være mindre restriktive enn gjeldende reguleringer på grenselvstrekningen.

Reguleringene i nedre norske del er dermed i stor grad som på grensen. I Tanamunningen er imidlertid fiskesesongen forlenget. I 2016 varte den fra 15.7-31.8, mens den i 2019 varte fra 23.6-15.9.

Fiske i de norske sideelvene fikk forskjellig uke- og sesonglengde ut ifra bestandsstatus. Ordningen ble oppfattet som lite smidig, og i 2019 ble sesonglengden endret tilbake til 10. juni til 10. august, med 6 dagers fiskeuke. Til gjengjeld ble det satt tak på antall tilgjengelige fiskedøgn for hver sideelv.

Justering av fiskeforskriftene 2018-2019

Tanaavtalen tillater justeringer av fiskereglene mellom sesongene, jf. avtalens artikkel 6 og 7. I artikkel 6, 1. punkt heter det:

Bivdoráddjemat

Deanosoahpamuš

Deanosoahpamuš bođii fápmui ovdalaš 2017-bivdoáigodaga. Bivdoráddjemis dát rievadusat ledje dat garrasepmosat ovđdit soahpamuša rájes lagi 1989. Biddjui mearri bivdójándoriin guossebivdiide, mii lei vástideaddji 2/3 oassi bivdokoartavuovdimis marjimuš lagiid. Bivdoáigodat oaniduvvui, erenoamážit fierbmebivdu ektui. Fierpmástallan váldui eret sihke miessemánuus ja borgemánuus. Dasa lassin šadde unnit bivdobeavvit vähkui, sihke golgadeapmái ja njáŋggofierbmái, ja vuogatvuodalaččat geain lei vejolašvuhta bivdit guvttiin bivdosiin eai beassán dál bidjet eambbo go ovta fierpmi. Geahča tabealla 2 mas oaidná stuorámus rievademiid bivdoráddjemiin

Norgga oasit Deanočázadagas

Deanosoahpamuš geatnegahttá norgga eiseválddiid ásahit nationála láhkaásahusat luossajohtičáziide Deanočázadaga oalgejogain ja vuolit norgga oasis, sihkkarastit várjaleami ja ceavzilis ávkáštallama guolemáddodagain. Bivdoráddjemat vuolit norgga oasis eai sáhte unnit čavgadat go gustovaš njuolggadusat riikkáradjáčázis.

Ráddjejumit vuolit norgga oasis lea dasto buorre muddui nu mo rájá alde. Deanonjálmmis lea dattege bivdoáigodat guhkiduvvon. Jagi 2016 bistii 15.07-31.08, ja 2019 bistii 23.06-15.9.

Bivdu norggabéale oalgejogain ožžo iešguđet vahkku- ja áigodatmeari, máddodagaid mielede. Ortnega ii lean njuovžil, ja lagi 2019 rievddai áigodat fas 10.6- 10.8, ja 6 beaivášaš bivdovahkku. Biddjui baicce mearri das man galle bivdójándora šadde iešguđet oalgejohkii.

Bivdonjuolggadusaid heivehallamat 2018-2019

Deanusoahpamuš addá vejolašvuoda heivehit bivdonjuolggadusaid áigodagaid gaskkas, gč soahpamuša artihkal 6 ja 7. Artihkal 6, 1. čuoggás čuožju ná:

«Dersom det er nødvendig for å sikre fiskebestandenes levedyktighet, for å verne eller gjenoppbygge fiskebestander som er svekket eller står i fare for å bli svekket, eller dersom fiskebestandenes tilstand tillater det, kan regjeringene eller de av disse utpekte myndigheter, innen rammene av hver parts nasjonale lovgivning, avtale bestemmelser som fraviker fiskereglene, for å oppnå formålet i artikkel 1 i denne avtale.»

Endringene i fiskereglene jobbes frem gjennom forvaltningsgruppa. I forkant av både sesong 2018 og 2019 har TF fått gjennom endringer i forskriftene.

- I 2018 ble en del av stranddøgnene overført fra den øverste til de nederste sonene på grensa.
- I 2019 ble flere kort flyttet nedover, samtidig som de tre nederste sonene ble slått sammen.
- Tanaavtalens krav om ukentlig fangstrapportering har blitt utsatt, og kravene har blitt gradvis strengere, med to frister i sesongen 2019.
- I Tanaavtalen var maskevidde-bestemmelsene for tverrstengsel; doaris endret (enten maksimalt 40 mm, eller minimalt 150 mm). Det lyktes å endre forskriften tilbake til minimum 58 mm maskevidde, noe som ble ansett å være nødvendig for å kunne drive et effektivt stengselsfiske.
- Fredningsbestemmelsene ved side-elvers munning har blitt justert i to omganger. I 2019 var det spesifikke regler for hver munning.
- I Tanaavtalen var Ailestrykkene og Storfossen satt av som garnfredningszone. Dette innebar at når en gård med rettighet til garnfiske i området skiftet eier, ville retten til garnfiske måtte bli overført til andre deler av elva. Etter påtrykk fra TF ble regelen fjernet før sesong 2019.

“Jos leaš dárbu gáhtten dihti guollenáliid ceavzima, suddjen dihtii dahje ealáskahittit guollenáliid maid leat uhkiduvvon, dahje jos máddodatdilli leaš nu, de sáhttá ráððehus dahje čujuhuvvon eiseváldi, meriid siskkobealde bealálaččaid nationála lágaid mielde, soahpat mearrádusaid mat spiehkastit bivdonjuolggadusain, olahan dihtii ulbmila artihkal 1 dán soahpamušas”

Bivdonjuolggadusrievdademiin bargá hálddašanjoavku. Ovdal sihke 2018 ja 2019 áigodagaid lea DG ožzon njuolggadusrievdadusaid.

- Jagi 2018 sirdojuvvo oasi gáddebivdolobiin bajit osiin rája ala
- Jagi 2019 sirde ain eanet bivdokoarttaid vulos, seammás go 3 vuolimus sonat ovttastahttojuvvo.
- Deanosoahpamuša gáibádus vahkkosaš sálašraporteremis lea manjiduvvon, ja gáibádusaid leat daðistaga čavgen, guvttiin áigemerii 2019 áigodagas.
- Deanosoahpamušas leai fierbmečalbmemearrádus doarrási rievdan (eanemusat 40 mm, dahje unnimusat 150 mm). Lihkostuvai máhcahit láhkaásahusa fas unnimusat 50 mm čalbmemihtui, juoga mii orui dárbašlaš jos galgá sáhttít buoðđut beaktilit.
- Ráfáidahttinmearrádusat oalgejoganjálmmiin leat heivehuvvon guktii. Jagi 2019 ledje sierra njuolggadusat iešguđet joganjálmmis.
- Deanosoahpamušas mielde lea Áilesávvon ja Vuolle-Geavgjá fierbmeráfuidahton guovllut. Dat mearkkaša ahte jos lea dállodoallu mas lea fierbmeriekti molsu eaiggáda, de fertii bivdoriekti sirdojuvvot eará sadjái. DG deattu geažil de sihkojuvvui dat njuolggadus 2019.

Tabell 2: Oversikt over de største endringene i fiskereglene for Tanavassdraget fra 2016 til 2017.

Frem til 2016	2017
Lokale garnfiske	
<i>Sesonglengde stengsel/stågarn</i> 20. mai – 31. august	1.juni – 31. juli
<i>Sesonglengde drivgarn</i> 20. mai – 15. juni	1. juni – 15. juni
<i>Antall redskaper</i> 2 + drivgarn i drivgarnstida	1 redskap, i drivgarnstida må fiskeren velge mellom faststående bruk og drivgarn
<i>Antall dager i uka</i> Mandag kl 18 til torsdag kl 18	Drivgarn: man kl 18 til onsdag kl 18 Stengsel: man kl 18 til torsdag kl 18 Stågarn: 1. juni til 15.juli - man kl 18 til ons kl 18 16. juli til 31. juli – man kl 18 til tors kl 18 Tillegg for Anárjohka 1.aug til 12. aug - man kl 18 til ons kl 18
Lokale fiskere - stangfiske	
<i>Sesonglengde</i> 20. mai – 31. august	1.juni – 20. august i Tanaelva og Anárjohka 1.juni – 10. august i norske sideelver 23. juni - 31. august i Tanamunningen
15. juli – 31. august i Tanamunningen	
Tilreisende fiskere	
<i>Sesonglengde</i> 1. juni – 20. august i Grensestrekningen (avslutning 10. aug i nedre norsk del av Tanaelva) 10.juni – 10. august i norske sideelver 15. juli – 31. august i Tanamunningen	10.juni – 10. august i Tanaelva og Anárjohka Ulik startdato, og avslutning 31. juli i norske sideelver 23. juni - 31. august i Tanamunningen
<i>Begrensning på salg av fiskekort</i> Ingen begrensning i Tanaelva, Anárjohka og nedre del av Kárájohka. Fiskekort for grensa gjelder på begge strender (både norsk og finsk side)	Maksimalt 22 000 fiskedøgn til salgs på riksgrensestrekningen. Halvparten av kvota er satt av til båtfiske, og halvparten til fiske fra strand. Kvota er delt likt til norsk og finsk side. Strandkortet gjelder kun i det landet kortet er kjøpt. Maksimalt 1 600 fiskedøgn i nedre norsk del av Tanaelva, utenom Tanamunningen
Norske sideelver er forbeholdt personer som er bosatt i Norge	Norske sideelver er forbeholdt personer som er bosatt i Norge
<i>Døgnbegrensning på riksgrensen</i> Båtfiske uten lokal roer er åpent fra kl 20-13 Strandfiske har ikke begrensning foruten i begrensningssonen i Storfossen	Båtfiske uten lokal roer er åpent fra kl 06-18 Strandfiske er åpent fra kl 22 – kl 15. Begrensningssonen i Storfossen opphører

Tabell 2: Vardos stuorámus rievdadusain Deanočázadaga bivdonjuolggadusain 2016 til 2019.

2016 rágjai	2019
Báikkalaš guolásteaddjit	
<i>Bivdoágodat buođđu/ njárrgofierbmi</i> 20. misessemánnu- 31. borgemánnu	1. geassemánnu – 31. suidnemánnu
<i>Bivdoágodat golgadeapmi</i> Miessemánu 20.b. – 15. geassemánu	1. geassemánnu – 15. geassemánnu
<i>Galle bivdosa</i> 2 + golgadat golgadanáiggis	1 bivdosa, golgadatáiggis ferte guolásteaddji válljet gitta fierpmi dahje golgadit
<i>Galle beaivve vahkui</i> Vuosaarja dii 18 duorastahkii dii 18	Golgadit: vuos dii 18 - gaskav dii 18 Buođđut: vuos dii 18 - duo dii 18 Njárrgofierbmi: 01.06-15.07 – vuos dii 18 – gas dii 18 16.07- 31.07 – vuos dii 18 – duo dii 18 lassi Ánárjogas 01.08- 12. 08 – vuos dii 18 – gask dii 18
Báikkalaš bivdit - stággobivdu	
<i>Bivdoágodat</i> 20. 05 – 31. 08	01.06 – 20. 08 Deanus ja Anárjogas
15. 07 – 31. 08 Deanonjálmmis	01.06 – 10. 08 norggabale oalgejogat 23.06 - 31. 08 Deanunjálmmis
Guossebivdit	
<i>Bivdoágodat</i> 1.06 – 20.08 Riikarájá alde (loahpahuvvui 10. 08 deanu vuolit norgga oasis 10.06 – 10. 08 norgga oalgejogat	10.06 – 10. 08 Deanus ja Anárjogas
15. 07 – 31. 08 Deanunjálmmis	Iešguđet bivdoálgu, loahpahuvvo 31.07 norgga oalgejogain, 23. 06 - 31. 08 Deanunjálmmis
<i>Bivdokoartavuovdin ráddjemat</i> Eai makkárge ráddjemat Deanus, Anárjogas ja vuolit osiin Kárášjogas. Bivdokoarttat rája alde leat gustovačča guktot gáttiin(sihke norgga ja suoma bealde)	Eanemusat 22 000 bivdojándorat vuovdimassii riikarájá alde. Beali earis lea várrejuvvon fanabivdui, ja bealli gáddebeivdui. Gáddebeivdokoarta lea gustovaš dušše dan riikkas gos lea ostojuvvon. Eanemusat 1 600 bivdojándorat Vuolit norgga oasis, earret Deanunjálmmis. Norgga oalgejogat leat várrejuvvon olbmuide geat áasset Norggas
Norgga oalgejogat leat várrejuvvon olbmuide geat áasset Norggas.	
<i>Jándormearri riikkarádjáčázs</i> Fatnasiin báikkalaš suhkki haga dii 20-13 13 Gáddebeivddus ii leat ráddjen earret go Geavgnás	Fanasbivdu báikkalaš suhkki haga lea rabas dii 06-18 Gáddebeivdu lea rabas dii 22 – dii 15. Ráddjengouolu Geavgnás nohká

Fiskeregler vedtatt av TF

TF kan innskrenke fisket når hensynet til bestandene eller fisket krever det jf. Tanaforskriftens § 10. I perioden har TF benyttet muligheten til å innskrenke fisket ved å la være å åpne fisket for tilreisende fiskere i lešjohka i 2016.

Følgende regler vedtatt av TF var gyldig i 2019-sesongen:

Frednings-/fiskeforbudssoner for stangfiske:

- Nedre del av Lákšjohka (fra Lásse/Bergkulpen og ned til munningen av Lákšjohka) (TF sak 6/2014)
- Kulp i øvre del av Lákšjohka (90 graders sving, ca 1 km nedenfor elveskillett) (TF sak 23/2015)
- 200 m sone over og nedenfor Šuormpugorži i Kárášjohka (TF sak 23/2015)

Øvre grense for båt- og garnfiske (TF sak 23/2015):

- Øvre grense for garnfiske etter laks, sjøørret og sjørøye i Kárášjohka (Stuorragorži) og lešjohka (lešjotbrua)
- Øvre grense for båtfiske i Kárášjohka (Buksaluhččenguoika)

Fiskeforskriftene tillater i tillegg TF å vedta åpnere fiskeregler ved enkelte, spesifiserte punkter. Pr 2019 var følgende vedtak gyldig:

1. Sluksjoner for tilreisende fiskere ved Tana bru; på østsiden av elva, fra 150 m nedenfor bruhaugen til ca. 100 m ovenfor bruhaugen (TF-sak 10/2018).
2. Forlenget fisketid for strekningen Langnes – Tanamunningen, fra 23.6 til 15.9 (TF-sak 10/2018).

DG bivdonjuolggadusat

DG sáhttá ráddjet bivddu jos lea dárbu, várjalan dihtii máddodagaid, gč Deanolahkaásahus § 10. Áigodagas lea DG geavahan vejolašvuoda ráddjet bivddu dakko bokte, ahte ii rahppo bivdovejolašvuhta guossebivdiide lešjogas lagi 2016.

Čuovvovaš DG-mearriduvvon njuolggadusat ledje fámus 2019:

Ráfáiduvvon-/bivdogieldusguovllut stággebivdui:

- Vuolit oassi Lákšjogas, (Lásse/Bergkulpen rájes Lákšjoganjálbmái) (DG ášši 6/2014)
- Luoppal bajit oasis Lákšjogas (90 gáva, sullii 1 km vuolábeale čáhcejuogu) (DG ášši 23/2015)
- 200 m guovlu bajábealde ja vulobealde Šuorpmugorži Kárášjogas (DG ášši 23/2015)

Bajit rádjá fanas- ja fierbmebivdu (DG ášši 23/2015):

- Bajit rádjá fierbmebivdu luosa, guvžžá ja vallasbivdu Kárašjogas (Stuorragorži) ja lešjogas (lešjotšaldi)
- Bajit rádjá fanasbivdu Kárášjogas (Buksaluhččenguoika).

Bivdonjuolggadusat suvvet dasa lassin DG mearridit raphasut njuolggadusaid diho guovlluin. Jagi 2019 ledje čuovvovaš mearrádusat fámus:

1. Bastevuoggaguovllut guossebivdiide Deanu šalddi bokte; nuorttabealde joga, 150 m vulobealde šalddi gitta sullii 100 m bajábealde šalddi (DG ášši 10/2018).
2. Guhkiduvvon bivdoáigi guovllus Langnes-Deanonjálbmi, 23.06- 15.9. (DG ášši 10/2018).

Forvaltning av garnfiske

Fiskeberettigede etter Tanalovens § 4 kan fiske etter laks med stengsel med joddu (posegarn) eller meardi (ruse), settegarn (stågarn) og drivgarn.

TF, jf. § 6, kan dele elva inn i soner der bestemte fiskeberettigede kan utvises fiske. Soneinndelingen og utvisningene skal gjennomgås hvert fjerde år, etter at de fiskeberettigede har fått uttale seg på fellesmøtet, jf. § 8.

Fiskeberettiget etter lov av 20. juni 2014 nr. 51 om retten til fiskeri i Tanavassdraget er personer som avler minst 2000 kg høy i året eller tilsvarende mengde annet grovfôr på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål og bor på eller i nærheten av, og som ligger mindre enn to kilometer fra elvebredden, har rett til å fiske etter alle fiskeslag og med alle tillatte fiskeredskaper i de lakseførende delene av Tanavassdraget.

Soneinndelingen har vært uforandret i perioden 2015-2019. De fiskeberettigede er inndelt i sone 1-52 i Tana kommune, mens alle de fiskeberettigede i Karasjok kommune er samlet i en fiskesone. Fiskeområdet i Karasjok er i Tanaelva, Anárjohka, Kárášjohka opp til Stuorragorži og Iešjohka opp til Iešjotbrua.

TF behandler saker som omhandler tildeling og inndragning av fiskerett, samt utleie av fiskerett for en sesong av gangen, i plenum på TF-møter. TF opprettet i 2016 et utvalg som har behandlet saker som kommer inn i løpet av fiskesesongen. Utvalget har bestått av TF-medlemmene Máret Guhttor, Benn Larsen og Edvard Nordsletta.

I regler om laksebrev har TF besluttet at saker som kommer inn etter 31. mars ikke vil bli behandlet. I reglene har TF klargjort saksgang og vilkår for å inneha, eller leie fiskerett. I regler om soner er fiskesonens rolle og myndighet beskrevet.

Fierbmebivddu hálddašeapmi

Vuoigatvuodalaččat Deanolága § 4 mielde sáhttet bivdit luosa joddobuođuin, merddiin, njáŋggofirpmiin dahje golgadeamis.

DG, gč § 6, sáhttá juohkit joga guovluid /avádagaid mielde, mas dihto vuogatvuodaguoddi beassá bivdit. Avádatjuohku ja čáliheamit galget d dárkkistuvvot juohke njealját lagi, mannjil go vuogatvuodalaččat leat beassán buktit cealkámušaset oktasaščoahkkimis, gč § 8.

Vuoigatvuodalaččain lea lága bokte geassemánu 20. b. 2014 nr. 51 guolástanvuogatvuoda birra; olbmot geat láddjeit unnimusat 2000 kg suoidni jahkái, dahje seamma sullasaš meari roavvaforaid, eatnamiin maid dat olmmoš oamasta dahje láigoha ja gos ássá dan eatnamis dahje láhkosis, ja unnit go 2 km eret johkagáttis, vuogatvuhta bivdit buot guollešlájaid ja buot lobálaš bivdosiin čázadaga luossajohti osiin.

Guovllujuohkin ii leat rievdaduvvon 2015-2019 áigodagas. Vuogatvuodalaččat leat juhkojuvvon guovlluide 1-52 Deanu gielddas, dan botta go buot vuogatvuodalaččat Kárášjoga gielddas leat čohkkejuvvon ovtta bivdoguovlun. Bivdoguovlu Kárášjogas lea Deatnu, Anárjohkan, Kárášjohka Stuorragorži rádjai ja Iešjohka, Iešjotšalddi rádjai.

DG meannuda áššiid mas lea sáhka fitnet ja manahit bivdoriekti, ja vel láigoheapmi bivdorievtis ovtta áigodahkii ain hávil. Jagi 2016 ásahii DG lávdegoddi mii meannudii áššiid mat bohte bivdoáigodagas mielde. Lávdegottis leat čohkkán Máret Guhttor, Benn Larsen ja Edvard Nordsletta

Luossareivenjuolggadusain lea DG mearridan ahte áššit mat bohtet mannjil njukčamánu 31.b. eai meannuduvvo. Njuolggadusain lea DG čielggadan áššemeannudanvuogi ja eavttut jos galgá hálddašit dahje láiggohit bivdoriekti. Bivdoguovllunuolggadusain leat bivdoguovllu rolla ja fápmudus čilgejuvvon.

I perioden 2015-2019 er 44 søknader om fiskeretter innvilget, 21 fiskerettigheter overført til ny eier, og 22 fiskerettigheter er utgått eller inndratt. TF har innvilget 4 sonebytter. TF har godkjent og registret i alt 79 utleiesaker med korttidsleie, jf. Tana-forskriftens § 3, 3. ledd eller sesongleie jf. Tanaforskriftens § 3, 6 ledd (tabell 3). Antallet utleiesaker har økt i perioden.

Áigodagas 2015-2019 leat 44 bivdoriekteohcamat dohkkehuvvon, 21 bivdorievttit leat sirdojuvvon odða eaiggádidda, ja 22 bivdorievttit leat nohkan dahje máhcahuvvon. DG lea dohkkehan 4 sonamolsuma. DG lea dohkkehan ja registreren oktiibuo 79 láigoášši mas lean oanehisáiggeláigu, gč Deanoláhkaásahusa § 3, 6 laðas (tabealla 3). Láigoáššelohku lea loktanán áigodagas.

Tabell 3: Behandlete saker etter § 3 og § 7 i tana forskrift

Tabell 3: meannuduvvon áššit § 3 ja § 7 deanu láhkaásahusa mieldé

Saker pr. år	2015	2016	2017	2018	2019
Nye søknader innvilget	11	9	7	7	10
Søknader om overdragelse innvilget	9	1	7	1	3
Søknad om sonebytte innvilget			2	1	1
Søknad om utleie	10	18	13	14	24
Inndratte laksebrev/utgått	-18	0	-2	-2	
Antall fiskeberettigede etter § 3 pr. 31.12.	331	340	345	350	

© Kjell H Sæther

Knallhard møtevirksomhet/garra čoahkkinastin; Direktør Hans-Erik Varsi, John Nystad og Steinar Pedersen.

Fiskekortsalg

Organiseringen av kortsalget i vassdraget har gått gjennom store endringer som følge av innføringen av Tanaavtalen (2016). Det er satt en kvote på antall tilgjengelige fiskedøgn på grensestrekningen. Hvert av landene kan selge inntil 11 000 fiskedøgn; 5 500 stranddøgn og 5 500 båtfiskedøgn. Kortene er videre fordelt på ukene i sesongen og på soner på grensa. Ordningen har skapt et behov for forhåndssalg på nett.

Produkter for tilreisende fiskere

Tilreisende fiskere kan kun kjøpe døgnkort i Tanavassdraget. I grove trekk er hver sideelv en egen kortsone. Tanaelva er pr. 2019 delt i flere kortsoner; Tanamunningen, nedre norske del av Tanaelva, og henholdsvis 2 og 4 soner for strand og båtfiske på grensestrekningen (tabell 4).

Kortprisen på grensestrekningen ble økt betydelig ved innføringen av den nye Tanaavtalen. Båtkortene økte fra 320,- til 800,- og strandkortene økte fra 200,- til 500,- samtidig som lengden på fiskedøgnet ble begrenset.

Organisering av kortsalget

Siden 2016 har TF vært kunde hos Lakselv-baserte Fortuna Software som leverer kortsalgs- og fangstrapperingssystem.

Kortsalget har de siste årene åpnet midt i april, og det er stor konkurranse om fiskekortene i enkelte uker.

Fra 2019 ble det også satt kvoter på antall fiskekort for norske sideelver, og forhåndssalget omfattet også kort for sideelvene.

Kortene må skrives ut og aktiveres hos utsalgssteder i Tanadalen. TF har pr 2019 avtale med 6 norske og 8 finske utsalgssteder.

Lokale fiskere kan kjøpe kort både på nett og ved utsalgssteder på norsk side av Tanaelva.

Bivdokoartavuovdin

Leat leamašan stuorra rievdadusat bivdokoartavuovdima organiseremis go Deanosoahpamuš (2016) bodii fápmui. Lea biddjon mearri man ollu jándorlobi leat fidnemis riikarádjáčazis, goappátge riika beassaba vuovdit gitta 11 000 bivdojándora; 5 500 gáddelobi ja 5 500 fanasbivdojándora. Bivdokoarttat leat dasto juhkkojuvvon áigodaga vahkuide, ja rádjaguovlluide. Ortnet lea dagahan dárbbu vuovdit lobiid ovddalgihtii neahtas.

Buktagat guossebivdiide

Guossebivdit sáhttet dušše jándorlobiid oastit Deanočázadahkii. Groavvát sáhttá lohkat ahte juohke oalgejohka lea sierra koartaguovlu. Deatnu lea jagi 2019 juhkkojuvvon máŋga bivdoguovlluide; deanonjálbmi, vuolit norgga oassi, ja 2 ja 4 bivdoguovllu gádde- ja fanasbivdui riikarádjáčazis (tabealla 4).

Bivdokoartahaddi loktejuvvui riikarádjáčazis sakka go ođđa Deanosoahpamuš bodii. Fanaskoarta divrui 320,- 800 kr rádjái, ja gáddelobit divro 200 kruvnus 500,-. Seammás jo bivdojándor oaniduvvui.

Bivdokoartavuovdima organiseren

Jagi 2016 rájes lea DG oastán bálvalusa Fortuna Software bokte, geat fállét koartavuovdin ja sálašraporterenvuogádagaid.

Koartavuovdin lea manjimuš jagiid rahpasan gasko cuonjománu, ja lea garra gilvo bivdolobiid alde muhtin vahkuid.

Jagi 2019 rájes bohte maid mearit bivdolobiin norggabeale oalgejogain, ja ovddalgihtiuovdin leai oanehis áigge maiddái oalgejogaide.

Bivdokoarttaid ferte čálihit olggos ja aktiverejuvvot vuovdinbáikkiin Deanuleagis. DG`as leat jagi 2019 šiehtadusat 6 norgga ja 8 suoma vuovdinbáikkiin.

Báikkálaš bividit sáhtte oastit bivdolobi sihke neahtas ja vuovdinbáikkiin norgga bealde Deanu.

Tabell 4: Oversikt over fiskekorttilbudet med priser for tilreisende fiskere på norsk side av Tanaavassdraget i 2019, her inkludert oversikt over sesonglengde og tilgjengelige fiskedøgn i sesongen. På grensestrekningen er fiskedøgnene i tillegg fordelt på ukene i sesongen. Ungdommer fra fylte 16 år, og frem til fylte 18 år har halv pris på grensestrekningen, dvs 400,- for båtkort og 250,- for strand. I den nedre norske delen av Tanaelva og i norske sideelver fikk ungdommene kjøpe døgnkort for 100,-. Barn og ungdom inntil 15 år skal også ha kort, men disse er gratis.

Tanaelva	Sesonglengde	Døgnbegrensning		Pris
		Båt	Strand	
Tanamunningen	23.6-15.9		Ingen	250,-
Nedre norske del	10.6-10.8		1 600	800/500,-
Riskgrensen - Láksjohka	10.6-10.8	490	4 262	800/500,-
Láksjohka-Luosnjargguoika	10.6-10.8	1 994		800/500,-
Luosnjargguoika-Borsejohka	10.6-10.8	1 788		800/500,-
Tanaelva over Borsejohka	10.6-10.8	1 228		800/500,-
Anárjohka (grensa)	10.6-10.8		900	
			338	800/500,-
Sideelver				
Máskejohka	10.6-10.8		350	450,-
Luovvtejohka/Luftjok	10.6-10.8		Ingen	100,-
Polmakelva	10.6-10.8		Ingen	350,-
Láksjohka	10.6-10.8		100	350,-
Leavvajohka/Levajok	10.6-10.8		100	350,-
Baišjohka	10.6-10.8		50	350,-
Váljohka	10.6-10.8		150	350,-
Goššjohka	10.6-10.8		100	350,-
Anárjohka (øvre norske del)	10.6-10.8		Ingen	350,-
Kárášjohka nedenfor Skáidegeačči	10.6-10.8		100	450,-
Kárášjohka over Skáidegeačči	10.6-10.8		350	450,-
Geaimmejohka	10.6-10.8		50	350,-
Bavvtajohka	10.6-10.8		50	300,-
Iešjohka	10.6-10.8		200	450,-

Kortsalg- tilreisende fiskere

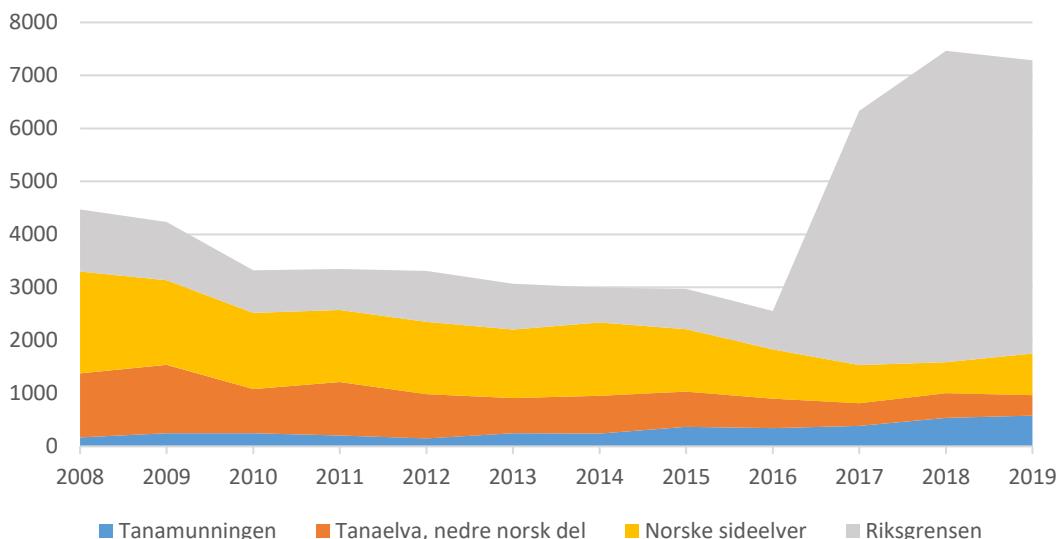
Det var en topp i antall solgte fiskedøgn i Tanaavassdraget ved årtusenskifte. På norsk side av vassdraget ble det solgt 9 000 fiskedøgn, og det samlede salget på grensestrekningen var på nærmere 40 000 fiskedøgn. Salget på grensestrekningen lå på 32 000 - 34 000 fiskedøgn i årene frem til Tanaavtalen trådte i kraft i 2017. Salget i de norske delene av vassdraget har blitt redusert år for år siden toppåret 2002.

Etter innføringen av Tanaavtalen, har en del av de finske fiskerne blitt henvist til å kjøpe kort fra den norske kortkvota (fig 2). Antall solgte døgn på grensa har samlet sett blitt redusert til halvparten av hva det var frem til 2017.

Bívdokoartavuovdin – guossebivdit

Lei olahus das man galle bívdojándora oste jahkeduhátmolsašumis. Norgga bealde vuvde dalle 9 000 bívdojándora, ja oktiibuot vuvde lagabui 40 000 bívdojándora. Rájá alde vuvde 32 000-34 000 bívdojándora manimuš jagiid ovdal Deanosoahpmuš bođii fápmui 2017. Vuovdin norgga bealde čázadagas lea vátnon jagis jahkái tohppajagi 2002 jagi rájes.

Manjil go Deanosoahpmuš bođii, leat Oassi suoma bívdiin šaddan oastit bívdolobiid norggabeale koartaearis. Jándorkoartavuovdin lea njiedjan beliin dan ektui mo lei jagi 2017 (fig 2).

Figur 2: Solgte fiskedøgn til tilreisende fiskere på norsk side av Tanavassdraget i perioden 2008-2019 fordelt på kortprodukter Tanamunningen, nedre norske del av Tanaelva, norske sideelver og grensestrekningen. Forutsetningen for salget på grensestrekningen endret seg drastisk i 2017, da det ble satt kvote på tilgjengelige kort på grensen, og en god del finske fiskere måtte kjøpe kort fra den norske kortkvoten.

Fiskekort for lokale fiskere

Lokale fiskere kan kun kjøpe sesongkort i Tanavassdraget. Fra 2016 har de kunnet velge mellom kort for Karasjok eller Tana kommune (350,-), eller kort for hele vassdraget (600,-). Ungdom mellom fra fylte 16 år og frem til fylte 18 år får kjøpe kommunekort til 100,- og kort for hele vassdraget til 200,-. Barn og ungdom yngre enn 16 år skal også ha kort, men dette er gratis.

Antall solgte sesongkort har siste årene ligget mellom 1 300 og 1 450.

Fig. 2: galle bivdojándora vuvdon guossebivdiide norggabeale Deanučázadaga áigodagas 2008-2019, juhkojuvvon koartabuktagiidda, Deanunjálbmi, vuolit norgga oassi, oalgejogaid ja riikarájás. Eavttut rádjávuovdimii rivde sakka jagi 2017, go biddui mearri bivdolobiide rájá alde, ja stuorra oassi suoma bivdiin šadde oastit lobiid norgga koartaearis.

Báikkálaš guolásteddjiid bivdokoarta

Báikkálaš guolásteddjiide sáhttet dušše áigodatkoartta oastit. Jagi 2016 rájes leat sáhttán válljet koartta Kárášjoga dahje Deanu gielddas (350,-) dahje olles čázadahkii (600,-). Nuorta gaskkal 16 jagi ja dassái go devdet 18 besset oastit gielddakoartta 100,- kruvdnui, ja koarta olles čázadahkii 200,- kruvdnui. Mánát ja nuorat vuollil 16 jagi maid galget koartta loktet, muhto lea nuvttá.

Vuvdon koartalohku lea manjimuš jagiid leamašan gaskkal 1 300 ja 1 450.

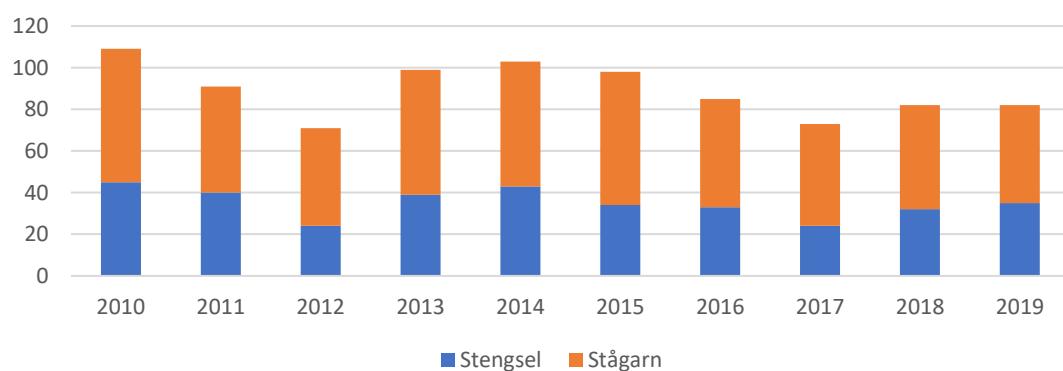
Fiskeutøvelse

Det tradisjonelle garnfisket er blitt betydelig redusert i løpet av de siste tiårene. Basert på registreringer i felt, er det konkludert med at reduksjonen i perioden 1984 til 2010 var på om lag 70 % i vassdraget sett under ett (Johnsen 2010). En intervjuundersøkelse har senere gitt samsvarende resultat, og en del fiskerne oppga dessuten at de utnyttet en kortere del av sesongen nå, enn det som var vanlig tidligere (Solbakk 2016)

Garnregistrering

I 2010 gjennomførte Laksebreveierne i Tanavassdraget (LBT) i samarbeid med fiskeoppynet en registrering av faststående bruk. Prosjektet var en oppfølging av en tilsvarende registrering utført i 1984. Etter at TF ble opprettet har oppynet gjennomført årlige registreringer i begynnelsen av juli. Som regel har registreringen foregått i Tanaelva, Anárjohka og i de norske sideelvene Kárášjohka og lešjohka. I 2017 ble også brukene i de finske sideelvene registrert. Denne gang kunne det se ut som om reduksjonen av antall bruk hadde fortsatt. Sesongen var imidlertid preget av ekstremt høy vannføring, noe som trolig påvirket resultatene (Kimo Pedersen 2018).

På norsk side er det registrert 24-45 stengsel og 47-64 stågarn siden registreringene tok til i 2010 (fig 3)

Fig 3: Registrerte aktive faststående bruk (stengsel og stågarn) på norsk side av Tanavassdraget under garnregistreringene i første del av juli i 2010-2019. Registreringene ble ikke gjennomført på alle strekningene i 2011 og 2014, og registreringen ble gjennomført noe senere på sommeren i 2012.

Bivdu

Árbevirolaš bivdu lea sakka nohkan manjimuš moaddelogi jagiid. Fealtaregistreremiid vuodul, lea celkon ahte áigodagas 1984 gitta 2010 rádjai lea bivdu vátnon 70 % čázadagas obbalohkái. (Johnsen 2010). Gažadeamit leat manjil buktán seammá bohtosa, ja muhtin bivdit maid muitaledje ahte bivde oanehat áigge dál go dan mii lei dábálaš ovdal. (Solbakk 2016)

Fierbmeregistreren

Jagi 2010 čađahii Deanučázadaga Luossareiveeaiggádat (LBT) ovttas johkabearräigehččiin buođđu- ja njáŋggofierbmelohkama. Lohkan lei geardduheapmi seammalágan lohkamis mii dáhkkui 1984. Manjil go DG bođii, de leat johkabearräigeahččit registreren jahkásacčat Deanus, Anárjogas ja lešjogas. Jagi 2017 maid registrerejedje suomabeale bivdosiid. Dán háve maid orui ahte bivdosiid lohku lei ain njiedjamin. Bivdoágodagas lei erenoamáš dulvi, juoga mii soittii čuohcan bohtosiidda (Kimo Pedersen 2018)

Norgga bealte leat registrerejuvvon 24-45 buođu, ja 47-64 njáŋggofierpmi dan rájes go registreremat álggoohuvvo jagi 2010 (fig 3).

Fig 3: registrerejuvvon norgga aktiiva fierbmebivdosat áigodagas suoidnemánu álggos 2010-2019. Registreremat eai leat dahkon buot guovlluin jagiid 2011 ja 2014, ja registreren čađahuvvui veahá manjelaš geasset 2012.

Rapportert garnfangst

Siden TF ble opprettet i 2011 har det vært registrert 330-346 fiskerettshavere med garnfiskerett i Tanavassdraget (Tanvaloven § 4). Siden 2014 har 223-230 laksebrev vært aktivt ved at laksebreveiere, eller husstandsmedlem har kjøpt kort, eller ved at fiskeretten er leid ut til en annen lokal fisker. Mellom 148 og 167 fiskerettshavere har oppgitt at de har fått fisk på garnbruk (tabell 5). Antall fiskere som har fått fisk på drivgarn er redusert noe etter innføringen av Tanaavtalen, mens antallet som melder fangst på faststående bruk virker å være omentrent som tidligere.

Fierbmbeivdoraporteren

Dan rájes go DG ásahuvvui jagi 2011 leat registrerejuvvon 330-346 bivdovuoigatvuodalaččat geain luossareive Deanučázadahkii. (Deanolahka § 4) jagi 2014 rájes leat 223-230 luossareiveeaiggádat leamašan aktiivvat, dakko bokte ahte eaiggát, dahje muhtin su dállodoalus lea lotnun bivdokoarta, dahje dakko bokte ahte lea láigohan bivdorievtis soames eará báikkálaš guolásteaddjái. Gaskkal 148 ja 167 luossareiveeaiggádat leat dieđihan ahte leat goddán guliid firpmiin (tabealla 5). Lohku bivdiin geat leat goddán guliid golgadeamis lea njiedjan mannjil go Deanosoahpamuš bođii, dan botta go lohku geat dieđihit bivdosállaša gitta firpmiin orru leamen sullii nu mo ovdal.

Tabell 5: Oversikt over antall rettighetshavere med rett til fiske med garnredskaper i henhold til Tanalovens § 4, og hvor mange lakseretter som var aktiv ved at laksebreveier, eller et husstandsmedlem kjøpte kort, eller ved at lakseretten ble leid ut til en annen lokal fisker. I nedre del er det oversikt over antall fiskerettshavere som har gitt opp fangst på garnbruk, og antall som har gitt opp fangst på drivgarn, stågarn og stengsel. *Vannføringen i hele sesong 2017 var ekstremt høy, og mange stengelsfiskere kunne ikke utøve fisket på sine fiskeplasser.

Tabell 5: várddus galle vuogatvuodalačča geain lea riekti bivdit firpmiin Deanulága § 4 mielde, ja galle luossariekti ledje aktiiva dakko bokte ahte luossareiveeaiggát, dahje gii nu su dálus, ostii bivdokoarta, dahje láigohii bivdorievtis earáide. Vuolit oasis oaidná galle vuogatvuodalaččat leat raproteren bivdosállaša buođus ja njárjggofierpmis. *2017 lei issoras dulvehajki, ja olu sajiin eai sáhttán buođđut.

	2014	2015	2016	2017	2018
Antall laksebreveiere	338	331	340	345	345
Laksebreveiere med kort	240	230	233	223	229
Rapportert fangst på garn	151	167	153	148	151
Drivgarn	82	90	88	74	72
Stågarn/Settegarn	71	74	58	69	67
Stengsel	48	50	50	31*	47

*Oppsynstur på
riksgrensestrekningen ved
Utsjoki med
Samelandsbrua i sikte /
Johkabearrágíeahču
jođus riikarájá mielde
Ohcejoga bokte,
Sámešaldi oidnosiis (foto;
Helene Tapio Berg).*

Fiskeoppsyn

TF har jf. § 12 i forskrift om lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget ansvaret for å organisere oppsyn med fisket. På riksgrensestrekningen har Statens Naturoppsyn (SNO) hovedansvar for oppsynsoppgavene. TF har delegert ansvaret for driften av oppsynet til administrasjonen.

Oppsynets primære rolle er å ivareta Tanavassdragets miljøverdier samt forebygge miljøkriminalitet. Oppsynet har ansvar for å håndheve gjeldende fiskeforskrifter for Tanavassdraget. Veiledning og informasjon er en viktig del av jobben. Andre arbeidsoppgaver er registrering, vedlikehold av hytter samt vedlikehold av informasjons- og soneskilter.

SNO har ansatte med særlig ansvar for fiskeoppsynet i vassdraget, og kjøper oppsynstjenester av TF. Oppsynet på grenseelvestrekningen drives i nært samarbeid med finsk oppsyn.

TF ansetter årlig 12-13 oppsynsbetjenter fordelt på oppsynsteam for Tana og Karasjok kommune. I sesongene 2015-2017 var Tonje K. Halvari ansatt som oppsynsleder, og i sesongene 2018-2019 var Helene Tapio Berg ansatt som oppsynsleder.

Oppsynsbetjentene har tidligere blitt tildelt begrenset politimyndighet av politimesteren i Finnmark, men etter endring i praksisen hos politimesteren har dette ikke lenger vært mulig. Fra midt i sesongen 2018 har betjentene i stedet blitt tildelt oppsynsmyndighet av SNO i henhold til Lov om Statlig myndighet, og betjentene har dermed fortsatt hjemler til å drive et effektivt oppsyn i vassdraget.

I perioden har det årlig blitt opprettet mellom 10-30 anmeldelser av ulovlig fiske i vassdraget. Sakene omhandler alt fra fiske uten kort til overtredelser av utstyrts- og fredningsbestemmelser i fiskeforskriftene.

Johkabearräigeahču

DG`as lea láhkaásahusa báikkálaš hálddašeapmi birra guliin ja guolásteamis Deanočázadagas § 12 mielde ovddasvástádus organiseret johkabearräigeahču. Riikarájá alde lea Stáhta luonddubearräigeahčus (SNO) oaiveovddasvástádus. DG lea fápmudan hálddahussii ovddasvástádusa doaimmahit bearräigeahču.

Bearräigeahču válđodoaibma lea gáhttet Deanučázadaga birasárvvuid ja eastadit birasláhkarihkumiid. Bearräigeahču ovddasvástádus lea giehtagušát gustovaš guolástannjuolggadusat. Bagadallan ja diehtojuohkin lea maid dehálaš oassi barggus. Eará barggut leat registreren, barttaid divodit ja dikšut diehtojuohkin- ja sonagalbbaid.

SNO `as leat bargit geain lea erenoamáš ovddasvástádus johkabearräigeahčun, ja sii ostet bearräigeahčobálvalusaid DG`as. Bearräigeahču riikarájá alde čađahuvvo lagaš ovttasbargguin suoma bearräigeahčun.

DG virgáda jahkásaččat 12-13 bearräigeahčči, geat juohkásit johkafáktateaman Deanu ja Kárášjoga gielddas. Áigodagain 2015-17 lei Tonje K. Halvari virgáduvvon jođiheaddjin, ja áigodagain 2018-19 lei Helene Tapio Berge virgáduvvon jođiheaddjin.

Bearräigeahččiin lei ovdal ráddjejuvpon politijafápmu Finnmárku politijameaštir bokte, muhto go bohte rievdadusat politijameaštir vuogádagas de ii lean šat vejolaš. Gasku 2018 rájes leat bálvváide baicce fápmudan bearräigeahččofámo SNO bokte, stáhta eiseválddi lága bokte, ja bálvváin lea de ain láhkavuođu doaimmahit beaktilis bearräigeahču čázadagas.

Áigodagas leat jahkásaččat šaddan gaskkal 10-30 váídaga lobihis bivddu ektui čázadagas. Áššiin leamaš sáhka vaikko mas, koarttahis bivddu rájes gitta rihkkosiidda bivdosiid ja ráfáidahttinmearrásaid vuostá mat leat bivdonjuolggadusain.

Fangst

Fangstrapporteringen

TF er ansvarlig for å samle inn fangstdata fra fiskere på norsk side av Tanavassdraget. TF oppfordrer alle fiskere til å rapportere fangsten sin fortløpende til Fortuna Software på nettadresse <https://tana.lakseelv.no/>

Tanaavtalen krever ukentlig rapportering, men dette kravet er satt på vent. Kravet i 2019 var rapportering midtveis i sesongen, samt endelig rapportering innen 1. september. TF har satt et gebyr på 300,- til fiskere som ikke leverer rapport, og trekker gavekort på 2 500,- blant fiskere som rapporterer innen fristen.

Fangst 2015-2018

Samlet fangst av laks i Tanavassdraget har ligget mellom 50 og 85 tonn i perioden 2015-2018 (79 tonn i 2015, 85 tonn i 2016, 61 tonn i 2017, 50 tonn i 2018). Gjennomsnitt av beregnet fangst siden 1972 er på 122 tonn, og snittet for de siste 10 årene er 79,5 tonn (fig 4).

Sesongen 2016 var den beste drivgarnsesongen i løpet av det siste tiåret. 2017 var en ekstremsesong med eksepsjonelt høy vannføring hele veien, og med den nye reguleringen. Mange stengselsfiskere fikk knapt fisket. Dorgefiske var imidlertid tidvis svært godt, og det ble fanget mye stor laks på stang. Gjennomsnittsvekta var på rekordhøye 5,5 kg, mot 4 kg normalt. I 2018 stjal sydenvarmen fokus og effektiviteten i fisket. Til tross for en relativt god oppgang av smålaks, var fangstene, særlig på stang, svake. Fangsten for 2019 er ikke ferdig summert, men det ligger an til den svakeste fangsten i perioden siden 1972.

Det var siktet mot å redusere beskatningen med 1/3 under Tanaavtalen, altså fra 2017. Overvåkingsgruppa beregnet i 2018 at beskatningen ble tilstrekkelig redusert for å gjenoppbygge bestandene i det meste av vassdraget i løpet av to laksegenerasjoner.

Et mål med avtalen var at en større andel av fangsten skulle fanges i det norske fiske, og denne dreiningen har vi opplevd. I 2017 ble halvparten av fangsten tatt på norsk side, mens 58 % av fangsten ble tatt på norsk side i

Bivdosálaš

Sálašapporteren

Lea DG ovddasvástádus čohkket sálašdieđuid guolásteddjiin norgga bealde čázadaga. DG ávžjuha buot bivdiid dieđihit buot sáláša dađistaga, Fortuna Software bokte, neahhtačujuhuš <https://tana.lakseelv.no/>

Deanosoahpamuš gáibida vahkkosaš dieđiheapmi, muhto gáibádusain leat vuos vuordimin. 2019 gáibádus lei dieđihit gasku áigodaga, ja loahpalaš dieđiheapmi ovdal čakčamánu 1.b. DG lea bidjan divvaga kr 300,- bivdiide geat eai dieđit, ja vuorbádit skeaŋkakoarta mas árvu kr 2500,- bivdiid gaskkas geat leat dieđihan áigemeari siste.

Bivdosálaš 2015-2018

Obbalaš bivdosalaš deanočázadagas leamašan gaskkal 50 ja 85 tonna áigodagas 2015 -2018. (79 tonna 2015,85 tonna 2016, 61 tonna 2017, 50 tonna 2018) Gaskamearálaš meroštallon sálaš 1972 rájes lea 122 tonna, ja gaskamearri manjimuš 10 jagi lea 79,5 tonna (fig 4).

Bivdojahki 2016 lei buoremus golgadatjahki manjimuš logi jagis. 2017 lei erenoamáš geassi,mas lei issoras dulvi olles áigodaga,ja vel ođđa bivdoráddjemat. Ollugat eai beassan áktáanasat buođđut. Suhkan/uštin lei gaskohaga oalle buorre, ja goddojedje olu stuorra luosat stákkuin. Gaskamearalaš deaddu lei olles 5,5 kg, dábálaččat 4 kg. Jagi 2018 báhkaid geažil ii lean beaktulis bivdu. Vaikko gorgnejedje olu smávvaluosat, de eai goddán olu,erenoomážit vuokkain. Bivdosállaša 2019 eai leat vel geargan rekenastit, muhto orro šaddamin áigodaga fuonimus bivdojahki 1972 rájes.

Lei mihttun unnidit bivddu 1/3 oassi Deanosoahpamuša mielde, jagi 2017 rájes. Gozhanjoavku meroštalai jagi 2018 ahte bivdogeahpedeapmi lei doarvái buoridit guollemáddodagaid eanaš osiin čázadagas guovtti luossabuolvva mielde.

Okta mihttu soahpamušain lei ahte stuorát oassi sállašis galggai goddot norgga bivddus, ja dan gal leat dál oaidnán. Jagi 2017 goddui beali norgga bealde, dan beales go 58% goddui norgga bealde jagi 2018 . Lei vuosttaš

2018. Dette var første gang siden 2003 at den største andelen av fangsten var tatt på norsk side.

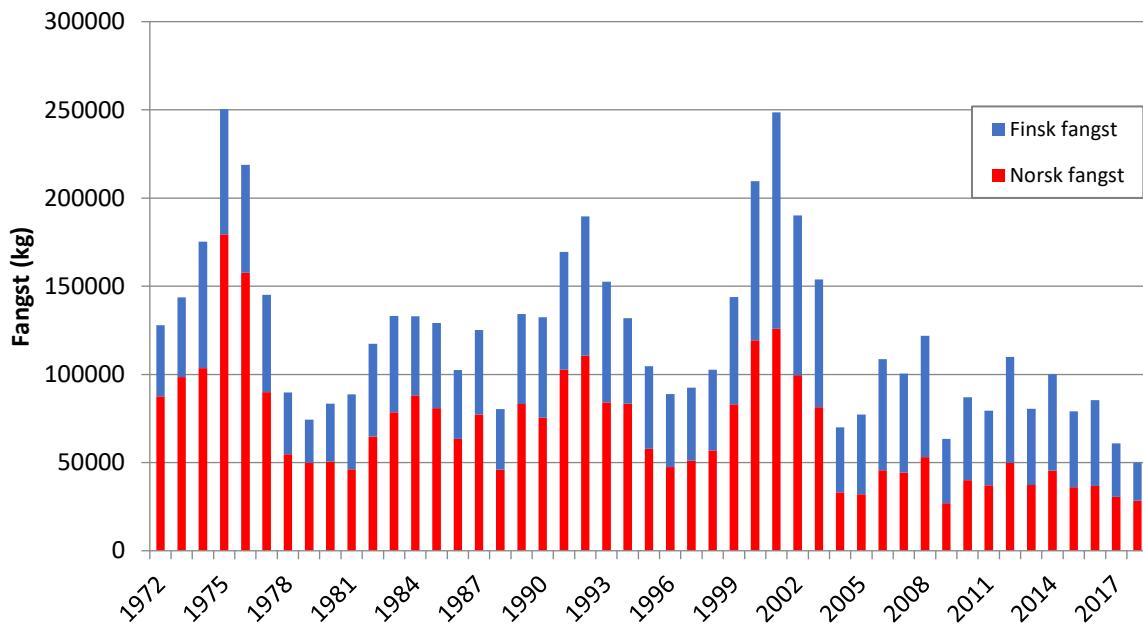
Det er for tidlig å konkludere med fangstfordeling mellom stang- og garnfisket. I 2018 ble noe mer enn halvparten fanget på stang, og dette var vanlig også under den forrige reguleringen. I 2017 var det større overvekt av stangfangst, men da tillot ikke vannføringen et effektivt stengelselsfiske.

Pukkellaks

I sesongen 2017 kom det uventet store mengder pukkellaks (russerlaks) inn til kysten og elvene våre. Det ble fanget mye pukkellaks i elvene, særlig i Øst-Finnmark, men også nedover i Europa. Det ble meldt inn fangst av 2 879 pukkellaks i Tanaelva. En ny runde med stor oppgang og fangst kom i 2019

TF gir årlig ut fangstrapperter for vassdraget. Rapporter for sesongene frem til 2018 er publisert på vår hjemmeside:

www.tanafisk.no.

Figur 4: Beregnet fangst av laks i Tanavassdraget i perioden 1972-2018, fordelt på norsk og finsk fangst. Legg merke til at metoden for innsamling av fangsten har blitt endret flere ganger i løpet av perioden

Figura 4: meroštallon luosat goddon Deanočázadaga áigodagas 1072- 2018, juhkkojuvon suoma ja norgga bivddus. Fuomáš ahte dieđuid čohkkenvuohki rievddai máŋgii áigodagas.

geardde jagi 2003 rájes ahte stuorámus oassi goddui norgga bealde.

Lea menddo árrat cealkit loahpalaččat mo bivdojuohku gaskkal stággo- ja fierbmebivdu lea. Jagi 2018 goddui badjelaš bealli stákkuin, ja nu lei dábálaččat ovddit ráddjemiid vuolde maid. Jagi 2017 goddui eanet stákkuin, muhto dulvi dagahii beaktulis buođđobivdu ovdii.

Ruoššaluossa

Bivdoáigodat 2017 bohte vuordemeahttun olu ruoššaluosat mearragáddái ja min jogaide. Godde erenoamáš olu ruoššaluosaid jogain, erenoamážit Nuorta-Finnmárkkus, muhto maiddái máttás Eurohpás. Dieđihuvvojedje goddon 2879 ruoššaluosa Deanus. Gorgnejedje ja godde fas hui ollu jagi 2019.

DG almmuha jahkásaččat bivdosálašraporttaid čázadaga beales. Rapportaid áigodagain gitte 2018 rádjai gávnat min ruovttusiidduin:

www.tanafisk.no.

Forskning og overvåking

Inntektene fra kortsalget skal blant annet prioriteres til overvåking av laksebestandene jf. Tanaforskriftens § 11, 1. ledd. Overvåkingen av laksebestandene i vassdraget finansieres likevel i hovedsak av myndighetene på norsk og finsk side.

Overvåningsgruppa

I henhold til Tanaavtalen er det oppnevnt en egen overvåkningsgruppe for vassdraget med to forskere fra hvert land. Gruppa ble første gang oppnevnt i 2012. Gruppas hovedoppgave er å gi en årlig statusvurdering av laksebestandene i vassdraget, samt å rådgi statlige myndigheter hvilke overvåkings-aktiviteter som bør prioriteres. Gruppa skal også peke på kunnskapshull og behov for forskning i vassdraget.

Målbasert forvaltning

De senere årene har lakseforvaltningen blitt målbasert. Det er satt opp egne forvaltningsmål basert på en beregning av produksjonskapasiteten for laks i vassdraget. De første målene ble publisert i 2007, og nå vurderes bestandene opp mot reviderte mål, publisert i 2014.

I grove trekk kan vi si at det må stå igjen mer enn 50 tonn hunnlaks til gyting fordelt på de ulike deler av Tanavassdraget. Vel 40 % av potensialet for lakseproduksjon ligger i selve Tanaelva, vel 40 % av potensialet er samlet i de tre store sideelvene Anárjohka, Kárášjohka og Iešjohka med sideelver, og resterende 18 % av potensialet ligger i små- og mellomstore sideelver som Utsjoki, Máskojohka og Lákšjohka.

Overvåking av lakseoppgang

En målbasert forvaltning krever bedre kunnskap om gytebestanden i vassdraget. De siste årene har det vært økende innsats i oppgangstelling med video og sonar i Tanavassdraget. TF har først og fremst bistått arbeidet på logistikksiden, men var også ansvarlig oppgangstelling til Iešjohka i 2019.

Dutkan ja goziheapmi

Koartavuovdima sisaboađut galget earret eará vuoruhuvvot luossanáliid goziheapmái, gč. Tanaforskriften § 11,1.lađas. Luossanáliid goziheapmi ruhtaduvvo lihkká eanaš muddui norgga ja suoma eiseválddiid bokte

Gozihanjoavku

Deanulága vuodul lea nammaduvvon sierra gozihanjoavku čázadahkii mas leat guokte dutki goappátge riikkas. Joavku nammaduvvui vuosttaš geardde lagi 2012. Joavku válđobargu lea buktit jahkásj stáhtusveardideapmi čázadaga luossanáliin, ja vel rávvet stáhta eiseválddiid das ahte makkár gozihandoaimmaid berre vuoruhit. Joavku galgá cuoigut gokko leat máhttováilevašvuodat ja makkár dárbu lea dutkámiidda čázádagas

Mihttuvođot hálddašeapmi

Manimuš lagiid lea luossahálđdašeapmi leamašan mihttuvođot. Leat biddjon hálddašanmihtut mat leat vuodduduvvon meroštallamiidda, ahte makkár buvtadanvejolašvuhta lea lussii čázadagas. Vuosttas mihtut almmuhuvvo lagi 2007, ja dál veardiduvvot máddodagat ođasmahtton mihtuid vuostá, almmuhuvvon lagi 2014.

Groavvát sáhttá lohkat ahte ferte báhcit eanet go 50 tonna duovveguolli gođđit miehtá buot osiid čázadagas. Badjelaš 40 % buvtadanvejolašvuhta lea válđodeanus, badjelaš 40 % dan golmma stuorra oalgejogain Anárjohka, Kárášjohka ja Iešjohka, ja reasta 18 % smávit ja gaskageardáša oalgejogain nu mo Ohcejohka, Máskojohka ja Lákšjohka.

Luossagoargnjuma gozihit

Mihttuvođot hálddašeapmi gáibida buoret máhttu čázadaga gođđomáddodagas. Manimuš lagiid leat eambbo rahčan lohkan dihtii luosaid mat gorgnjot, video ja sonara bokte Deanočázadagas. DG lea vuosttamúžjan searvan bargguide logistihka beales, muhto lei maid ovddasvástádus goargnunlohkamis Iešjogas lagi 2019

I 2018-2019 er det benyttet sonar for å overvåke oppgangen i Tanaelva, ved Polmak. Det er også benyttet sonar til oppgangsovervåking i Anárjohka (2018-2019), Kárájohka (2010, 2012, 2017-2019) og lešjohka (2019). Oppgangsregistrering med video er benyttet i Utsjoki fra 2002, og i Lákšjohka siden 2009 (fig 5).

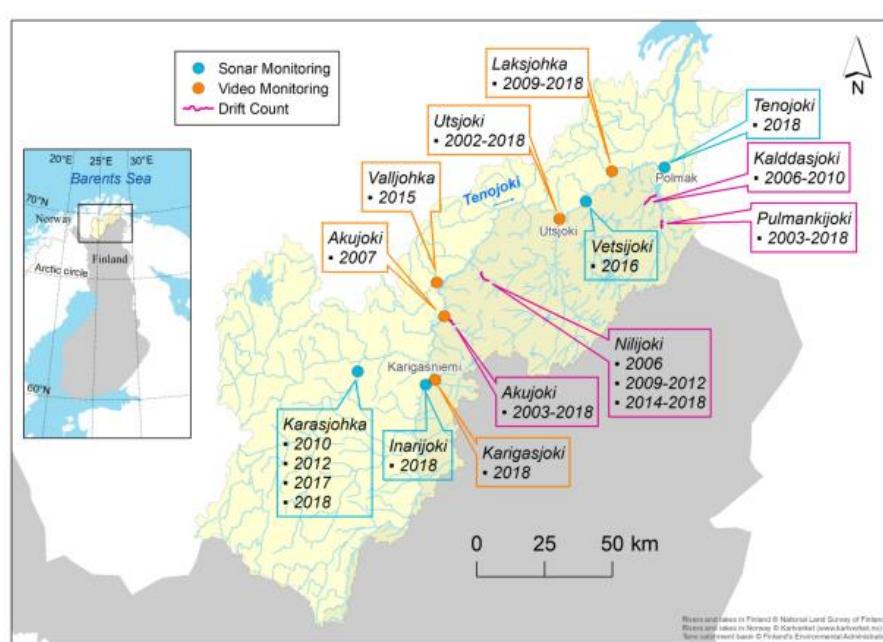
På finsk side har man fulgt opp flere av de små sideelvene med gytefisketting ved hjelp av drivtelling i etterkant av fiskesesongen siden 2003. På norsk side har TF gjennomført en del undersøkelser med drivtelling, men man har ikke lange tidsserier fra sideelver som på finsk side.

TF sine viktigste bidrag til overvåkingen er innsamling av fangstdata, og drift av skjellprøveprosjektet. Ettersom det er mer enn 30 ulike laksebestander i Tanavassdraget, beskatter fisket i selve Tanaelva en rekke ulike bestander. Fra 2019 sendes skjellprøver av laks fanget i Tanaelva til genetisk analyse for å få en årlig vurdering av når de ulike laksebestandene vandret opp i vassdraget, samt hvor de ble beskattet.

Jagiin 2018-2019 leat geavahan sonara gozihit goargnuma Detnui, Buolbmát bokte. Leat maid geavahan sonara gozihit goargnuma Anárjogas (2018-2019), Kárášjogas (2010,2012,2017-2019) ja lešjogas (2019). Goargjunlokan video bokte lea dahkon Ohcejogas lagi 2002 rájes, ja Lákšjogas lagi 2009 rájes (fig 5).

Suomabeale leat čuvvon mielde májggaid smávit oalgejogaid goððoguollelohkama bokte, ja govdunlokan mannjil go bivdoáigodat lea nohkan lagi 2003 rájes. Norgga bealde lea DG čádahan iskosiid govdunlohkaman bokte, muhto ii nu guhkes áiggi badjel go suoma bealde.

DG stuorámus bargu lea leamašan čohkket bivdodieðuid, ja doaimmahit čuomasikkusprošeakta. Go jo leat eanet go 30 luossanáli Deanočázadagas de goddet váldodeanus luosaid iešguđet luossanáliin. Jagi 2019 rájes sáddejuvvojtit čuomasiskosat luosain mat goddojtit Deanus genehtalaš guorahallamii vai oažžut jahkásash veardideapmi das ahte goas iešguđet náli guolit gorgnjot, ja gos daid goddet.

Figur 5: Oversikt over prioritert overvåking av lakseoppgangen i Tanavassdraget 2002-2018. I 2019 var det oppgangsovervåking med sonar i Tana (Polmak), Anárjohka, Kárájohka og lešjohka, og med video i Lákšjohka og Utsjoki. Oppgangsovervåkingen finansieres av statlige myndigheter. TF har bidratt på logistikk-siden, og har dessuten stått ansvarlig for oppgangsovervåkingen i lešjohka.

Figur 5: vårdus vuoruhuvvon goziheamis luossagoargnjumis 2002-2018. Jagi 2019 gozihuvvui sonara bokte Deatnu (Buolbmát), Anárjohka, Kárájohka ja lešjohka, ja vel video bokte Lákšjohka ja Ohcejogas. Goargnjungoziheamis 2002-2018. Jagi 2019 gozihuvvui sonara bokte Deatnu (Buolbmát), Anárjohka, Kárájohka ja lešjohka, ja vel video bokte Lákšjohka ja Ohcejogas. Goargnjungoziheamis 2002-2018. Jagi 2019 gozihuvvui sonara bokte Deatnu (Buolbmát), Anárjohka, Kárájohka ja lešjohka, ja vel video bokte Lákšjohka ja Ohcejogas.

TF-prosjekter

TF har både deltatt i og gjennomført egne prosjekter i løpet av TF perioden. Skjellprøveprosjektet er TF sitt ansvar og er en viktig del av overvåkingen av laksebestandene og beskatningen i vassdraget. Andre prosjekter har hatt kortere varighet, f. eks oppgangsovervåkingen av lešjohka og utfiskingen av pukkellaks i 2019.

TF har bidratt til å gjøre kunnskap tilgjengelig ved å oversette rapporter. I 2016 ble Eero Niemelä's omfattende rapport om sjøørreten i vassdraget oversatt til norsk. I løpet av 2019 vil også en kortere samlerapport om sjøørreten, samt oversettelsen av Eeros rapport om flergangs-gytende laks publiseres.

DG-prošeavttat

DG lea sihke oasálastán ja ieš doaimmahan sierra prošeavtaid DG áigodagas. Čuomasprošeakta lea DG ovddasvástádus ja dehálaš oassin goziheamis luossanáliid ja bivddu čázadagas. Eará prošeavttat eai leat bistán nu guhkká, omd. Goargjungoziheapmi lešjogas ja sogahuhtima ruoššaluosain lagi 2019

DG lea maid viggan gaskkustit dieđuid reportajorgaleapmi bokte. Jagi 2016 jorgaluvvui Eero Niemelä viiddis raporta guvžá birra dárogillii. Jagi 2019 boahá oanehat čoahkkáigeasu guvžá birra, ja vel Eero jorgaluvvon raporta luosaid birra mat godđet eambbo go oktii.

Tabell 6: Prosjektrapporter som er gitt ut i regi av TF i perioden 2015-2019. TF har også sørget for at rapporten; Sjøørret i Tanavassdraget – fangst og økologi, ble oversatt fra finsk til norsk. Rapporten ble gitt ut i rapportserien til Fylkesmannen i Finnmark.

Tabella 6: Rapportat DG namas áigodagas 2015-19.DG maid almmuhii guvžáraporta, mii jorgaluvvui suomagielas sámegillii.

År	Rapport-nummer	Tittel	Sider	Omhandler
<u>2015</u>	2015-01	Norsk fangst i Tanavassdraget i sesong 2014	21	Fangstrappor 2014
	2015-02	Driftelling i Tanavassdragets sideelver 2014	18	Prosjektrapport
	2015-03	Skjellprøveinnsamling i Tanavassdraget 2014	9	Prosjektrapport
	2015-04	Skjellprøveinnsamling i Tanavassdraget 2015		Prosjektrapport
	2015-05	Driftelling i Tanavassdragets sideelver 2015		Prosjektrapport
<u>2016</u>	2016-01	Fangstrappor for Tanavassdraget, sesong 2015	40	Fangstrappor 2015
<u>2017</u>	2017-01	Skjellprøveinnsamling i Tanavassdraget 2016	13	Prosjektrapport
	2017-02	Er det anadrom fisk i Tanamunningen vinterstid?	8	Prosjektrapport
<u>2018</u>	2018-02	Fangstrappor for Tanavassdraget, sesong 2017	61	Fangstrappor 2017
	2018-03	Skjellprøveinnsamling i Tanavassdraget 2018	9	Prosjektrapport
<u>2019</u>	2019-01	Fangstrappor for Tanavassdraget 2018	61	Fangstrappor 2018
	2019-02	Fangstrappor for Tanavassdraget 2016	59	Fangstrappor 2016

TF har også deltatt i større samarbeidsprosjekter, størst av alt er Jodduprosjektet; samarbeidsarena for forvaltningen av Tanavassdraget, hvor TF-medlemmer har vært faste medlemmer i styringsgruppa, og administrasjonen har deltatt aktivt i gjennomføringen av deler av prosjektet.

TF har vært opptatt av lokal kunnskap og vedtatt retningslinjer for hvordan man mener forskningen i vassdraget skal drives.

Skjellprøveprosjektet

Det er samlet inn skjellprøver fra laks fanget i Tanavassdraget siden 1972. Laksebreveierne i Tanavassdraget (LBT) var med og startet skjellprøveprosjektet på norsk side i 1997, og siden den gang har prøvene blitt samlet på et systematisk vis. Faste fiskere tatt prøver av all laks og sjøørret de har fått i løpet av sommeren. Flesteparten fiskerne som deltar i prosjektet benytter tradisjonelle bruk og fisker i selve Tanaelva, men noen deltagere er stangfiskere, og fiskere primært i norske sideelver. I tillegg til de faste skjellprøvetagerne tar også andre fiskere prøve av en del fisk de fanger.

Antallet leverte prøver har sunket de siste årene, og aller minst fikk man inn i 2017, da kun 566 prøver fra laks ble levert. Tidligere ble godt over 2 000 prøver levert årlig. I 2015-2016 ble det levert vel 1 300 prøver og i 2017; 1 700.

Alderen til laksen blir lest av skjellprøvene, og på bakgrunn av dette kan vi følge smoltalder, sjøvinteralder og mengde av flergangsgytende laks i fangstene. I tillegg blir prøvene sendt til genetisk gjenkjenning, for å vurdere hvilken bestand den enkelte laks var fra.

Genetisk base-line

Fra gammelt av har det vært kjent at det er en rekke ulike laksebestander i vassdraget. Kunnskapen om dette er blitt mer detaljert etter at man fra midt på 1990-tallet tok i bruk genetiske metoder for å avgjøre slektskapet mellom bestander i vassdraget. I dag har vi en *base-line* med oversikt over de fleste bestandene i vassdraget.

DG lea maid oasálastán stuorábus ovttasbargoprošeavttain, stuorámus lea Joddu-prošeakta; ovttasdoaibmanarena Deanočázadaga hálddašeapmái, mas DG-láhtut leamašan fásta miellahtut stivrenjoavkkus, ja hálddahus lea searvan aktiivvalaččat čađaheamis osiid prošeavttas

DG lea fuolahan báikkálaš máhttu ja mearridan njuolggadusaid mo oaivvildit ahte dutkan galgá dáhpáhuvvat čázadagas.

Čuomasikkusprošeakta

Leat čohkkejuvvon čuomasiskosat luosain mat leat goddon Deanučázadagas 1972 rájes. Deanočázadaga Luossareiveeaiggádat (LBT) álggahii čuomasikkusprošeavta norgga beale 1997, ja dan rájes leat čuopmasat systemáhtalaččat čohkkejuvvon. Dihto guolásteaddjít leat váldán iskosiid buot luosain maid goddet geasis. Eanaš čuomasikkusčohkkejeaddjít bivdet árbevirolaš bivdosiin váldodeanus, muho sin gaskkas leat maid stággobivdit geat oggot norgga oalgejogain. Dihto čohkejedjiide lassin leat maid ollu eará stággobivdit geat buktet čuomasiskosiid.

Iskkuslohu lea njiedjan marjimuš jagiid, ja unnimusat bohte lagi 2017, go eai boahtán go 566 luossačuomasiskosat. Ovdal leat fidnen badjelaš 2 000 iskosa jahkái. Jagjin 2015-2016 bohte badjelaš 1 300 iskosa, ja 2017; 1 700.

Luosa agi lohkko čuomasiskosiin, ja daid vuodul sáhti čuovvut veajetagi, galle lagi leamašan mearas ja galle luosa leat mat gođđet eanet go oktii. Dasa lassin šaddet iskosiid genehtalaš dovdamii, veardidit man nállái dihto luossa gulai.

Genehtalaš base-line

Doloža rájes leat diehtán ahte leat ollu iešguđetlágán luossanálit čázadagas. Máhttu dáid birra lea šaddan dárkilat maŋjil go gasku 1990-logu rájes váldui atnui genehtalaš vuohki mearridit gullevašvuoda čázadaga náliid gaskkas. Odne lea mis *base-line* mas lea várddus eanaš luossanáliin čázadagas.

Metodikken innen feltet utvikles fort, og det har vært behov for en oppdatering av materiale. Det var satt av midler til arbeidet på statsbudsjettet for 2019.

TF har bidratt til innsamling av materiale fra flere sideelver i 2019, og arbeidet vil ha prioritert også i de neste to årene.

Ungfiskkartlegging

Finsk institutt for naturressurser (LUKE, tidligere RKTL) har siden 1979 overvåket yngeltetthet på faste lokaliteter i Tanaelva, Utsjoki og Anárjohka. I tillegg til de faste stasjonene har en undersøkt ungfisktettheten i andre sideelver ved ujevne mellomrom. På norsk side gjennomføres det ikke årlige ungfiskregistreringer, men det gjennomføres enkelte ekspedisjoner til sideelvene.

De siste årene har TF stått for de fleste ungfiskregistreringene på norsk side. Målet har vært å påvise gyting ved å registrere fordeling av årsyngel. Det har vært registrering i følgende elver de siste årene:

Váljohka (2016), Ástejohka (2016, 2019), Anárjohka; øvre norske del (2016), Iešjohka (Čoavvdamohkki -Jergul 2016), Iešjohka (Mollešjok fjellstue – Šuoššjávre 2017), Iešjohka, nedre del (2019), Máskejohka (2019), Leavvajohka (2019), Geaimmejohka (2019).

Registreringene i 2019 er gjennomført i forbindelse med innsamling av materiale til genetisk base-line.

Metodihkka ovdána jođánit, ja leamašan dárbu fidnet ođđasut ávdnasiid. Lei várrejuvvon ruhta dán bargui jagi 2019 stáhtabudjeahtas.

DG lea bargan ávnnasčoahkkimiin olu oalgejogain jagi 2019, ja bargu vuoruhuvvo maiddái čuovvovaš guokte jagi.

Nuorraguollekárten

Suoma luondduresurssa instituutta (LUKE, ovddeš RTKL) lea 1979 rájes gozihan nuorraguollevalljodaga dihto báikkiin Deanus. Dasa lassin leat iskan nuorraguollevalljodaga eará oalgejogain gaskohaga. Norgga bealte eai čađahuvvo jahkásáš nuorraguollelohkamat, muhto čađahuvvot soames geahčadeamit oalgejogain.

Manimuš jagiid lea DG doaimmahan eanas nuorraguollelohkamiid norgga bealte. Miittun leamašan duođaštit goddimma go registrere man dávjá gávdná dan jagáš veajehiid:

Váljohka (2016), Ástejohka (2016, 2019), Anárjohka bajit oassi (2016), Iešjohka, (Čoavvdatmohkki-Jergul 2016), Iešjohka (Mollešjohka duottarstohpu- Šuoššjávre 2017), Iešjohka vuolit oassi (2019), Máskejohka (2019), Leavvajohka (2019), Geaimmejohka (2019).

Registreremat jagi 2019 leat čađahuvvon oktan ávnnasčohkkemin genehtalaš base-linei.

Ungfiskkartlegging i øvre del av/ nuorraguollekárten bajit osiin Leavvajohka (Levajok), (foto: TF)

Interregprosjektet

TF deltar i et Interreg Nord prosjekt om Tanaelva (2016-2019); «*Felles miljøforvaltning langs Tanaelva*». Prosjektet er et samarbeid mellom regional og lokal miljøforvaltning i Norge og Finland. Partnere i Norge er Tana kommune, Karasjok kommune, Fylkesmannen i Finn-mark, NVE region nord og TF. Finske partnere er Lapland ELY-senter og Finsk Naturressursinstituttet (LUKE).

Prosjektet har fire satsingsområder:

- 1) Felles norsk-finsk fiskedatabase for Tanavassdraget
- 2) Kartlegginger og utbedringer av fiskevandringshinder
- 3) Overvåkningsprogram for vann: økologiske og kjemiske parametere
- 4) Naturmangfold.

TF deltar i de to første satsingsområdene. Under punkt to er oppfølging av kulverter/stikkrenner i fokus, og TF har stått for mye av kartleggingen på norsk side. To kulverter har blitt utbedret i løpet av 2019, slik at lakseparr kan passere dem og utnytte lengre strekninger av bekkene.

Predatorprosjektet

TF har vært svært opptatt av å få mer kunnskap om hvordan laksepredatorer i vassdraget kan påvirke laksebestanden. Laksen er et ettertraktet bytte for både fisk, fugl og enkelte pattedyr. Lokalt viser man til at flere av artene man kjenner som betydelige laksepredatorer, har økt i antall. Kunnskap om hvordan dette påvirker laksebestandene, er derfor blitt etterspurt.

På statsbudsjettet for 2018 ble det satt av 1,5 mill. kr til et prosjekt som tok sikte på å øke kunnskapen om predators påvirkning på laksebestandene i Tanavassdraget.

Miljødirektoratet ba M-A. Svenning v/ Norsk institutt for Naturforskning (NINA) om å utarbeide et forslag til predasjonssprojekt med bakgrunn i føringer fra Stortingsprop., Miljødirektoratet, Klima- og miljødepartementet, Fiskeridepartementet og TF.

Interregprošeakta

DG lea fárus Interreg Nord prošeavttas Deanu birra (2016-2019); “Oktasaš birashálddašeapmi deatnogáttis”. Prošeakta lea ovttasbargu regionála ja báikkálaš birashálddašeamis Norggas ja Suomas. Bealit Norggas leat Deanu gielda, Kárásjoga gielda, Finnmárku Fylkkamánni, NVE region davvi ja DG. Suoma bealit leat Lapland, ELY- guovddáš ja Luondduresurssašinstiuhhta (LUKE).

Prošeavttas leat njeallje vuoruhuvvon oasi:

- 1) Oktasaš norgga-suoma guolleddátabase Deanučázadahkii
- 2) Kártemat ja divodeamit guollegoargjuunhehttehusain
- 3) Čähcegozihanprógrámma : Ekologalaš ja kjemija paramehterat
- 4) Luonduvalljodat

DG lea mielde dan vuosttaš guovtti vuoruhuvvon bargguin. Nuppi čuoggá vuolde leamaš čuovvoleapmi guovtti kulverttas (stikkrenne), ja DG doaibmá leamaš olu dan kártemis Norgga bealde. Guokte kulverta leat buoriduvvon lagi 2019, nu ahte luossaveajet beassá meattá ja atnit ávkki viidát oasis jogažiin.

Predáhtorprošeakta

DG lea ángirušan fitnet eanet máhttua das mo luossapredáhtorat váikkuhit čázadaga luossanáliide. Luossa leat bivnnuhiis biebmu sihke guliide,lottiide ja muhtin elliide. Báikkálaččat čujuhuuvvo dasa ahte olu eallit,maid mii diehtit leat viehka luossapredáhtorat, leat laskan sakka. Diehtu das ahte mo dát čuohcá luossanáliide, lea dan dihtii dehálaš.

Stáhtabudjeahtas lagi 2018 várrejuvvui 1,5 mill. Kr prošektii mas lei ulbmil loktet gelbbolašvuoda das mo predáhtorat čuhcet Deanučázadaga luossanáliide.

Birasdirektoráhta bivddii M-A. Svenning, Norggas luonddudutkaninstituhtas (NINA), hábmet evttohusa predáhtorprošektii mas lea duogáš čujuhusat Stuorradikkprop`as, Birasdirektoráhtas, Dálkkádat ja Klima departemeanta, Guolástusdepartemeanta ja DG.

Prosjektskissen ble satt sammen etter flere runder med lokale innspill og tilbakemeldinger på åpne møter og på TF møte. Ei prosjektgruppe bestående av TF-medlemmene Reidar Varsi, Edvard Nordsletta/John Nystad og Måret Guhttor, samt rådgiver Narve S. Johansen og prosjektleder Svenning sydde til slutt sammen et forslag med følgende prioriteringer:

- Predasjon fra gjedde og sjøørret – innsamling av fisk gjennom dusørordning
- Predasjon fra mink; fellefangst i lešjohka-området
- Registrering av fiskender (oppynet)
- Innsamling av faeces fra sel i Tanamunningen

Det ble satt opp en dusør på 100,- for gjedde og ørret fanget på utvalgte strekninger av vassdraget i 2018. I løpet av sesongen ble det levert 395 fisk; 318 gjedder og 77 ørret. Gjedlene var som ventet fiskespisere, og det ble funnet lakseparr/smolt i mange av magene med mat i, særlig i gjedder fanget i øvre deler (Kárásjohka og lešjohka). Utvalget av ørret var mindre, og det var mange tomme mager. Det ble registrert lakseparr og smolt også i ørretmager, særlig fra øvre del.

Dusørordningen ble videreført for 2019, og nå venter store mengder dusørfisk på gjennomgang. Neste steg i prosjektet vil være å beregne effekten av predasjonen som er dokumentert.

Sløyd gjedde med laksesmolt i magen. I 2018-2019 har det vært dusør for innlevering av gjedde og ørret for å kartlegge dietten/ Collejuvvon hávga, luossaveajet čoavjjis. Lea leamaš dusøra hávggas ja guvžás kártet maid borret (foto: Trygve Hansen)

Prošeakta sárgastus ráhkaduvvui mánjggaid čoahkkimiid mielde mas báikkálaš evttohusat ja máhcahagat válđojedje mielde, sihke rabas čoahkkimiin ja DG čoahkkimiin. Okta prošeaktajoavku mas ledje fárus DG- lahtut Reidar Varsi, Edvard Nordsletta/John Nystad ja Måret Guhttor, ja vel ráđđeaddi Narve S.Johansen, ja prošeaktajođiheaddji Svenning goarui de buot oktii evttohussan mas leat čuovvovaš vuoruheamit:

- Predašuvna hávgga ja guvžzá beales – čohkhet guliid dusøra bokte
- Predašuvna miňkka bokte; gilláriin bivdit lešjohgáttis
- Registreret golssiid
- Čohkhet faeces njurjuin Deanonjálmmis

Biddjui dusøra 100,- kr hávggas ja guvžás maid goddet dihto gaskkain čázadagas jagi 2018. Áigodaga mielde bukte 395 guoli, 318 hávgga ja 77 guvžzá. Hávgat borre nu mo lei vurdojuvvon guliid, ja gávdne luossaveajehiid ollu dán čovjiiin, erenoamážit hávggain maid ledje goddá bajit osiin (Kárásjohka ja lešjohka). Guvžát ledje unnánat, ja ledje olu guorus čoavjjit. Gávdne maid luossaveajehiid maiddái guvžáčovjjiin, erenomážit badjin.

Dusørotnet jotkojuvvui 2019, ja dal leat ollu dusørguolit mat galget dutkojuvvot. Boahtte lávki prošeavttas lea meroštallat man beaktilis predašuvnna lea duođaštuvvon.

Minkprosjektet

Minken er en innført, svartelistet art som gjør stor skade på den naturlige faunaen. TF har over flere år jobbet med uttak av mink.

Våren 2016 ble det gjennomført en taksering av vårbestanden av mink langs Lákšohka. En hundekvipasje markerte for mink hver annen kilometer; til sammen 6 registreringer opp langs vestsida av den 13,7 km lange Lákšohka.

Fiskeoppsynet har årlig hatt en del feller ute i vassdraget, særlig langs Lákšohka. En del av prosjektmidlene fra predatorprosjektet (2018) ble øremerket til et minkprosjekt i TF regi. Det er kjøpt inn feller, og innført en dusør på 700,- pr mink som fanges langs lakseførende strekninger på norsk side av Tanavassdraget. Oppsynet fulgte opp feller langs ležohka. Høsten 2018 ble det levert inn 12 mink fanget ved små sidebekker til Tanaelva i Tana kommune.

Lokal kunnskap

TF har lagt stor vekt på å få til et prosjekt om lokal kunnskap i Tanavassdraget, og vedtok allerede i februar 2016 en prosjektskisse. Målsettingen var å etablere en kunnskapsbase hvor erfaringsbasert, tradisjonell kunnskap blir likeverdig med biologisk kunnskap som grunnlag for forvaltningsmessige grep. Prosjektet fikk finansiering over statsbudsjettet i 2018.

SALCUL-prosjektet

Prosjektet SALCUL (2019-2021) tar utgangspunkt i laksens kulturmiljø i Tana/Tanafjorden og Namsen, og legger vekt på å utarbeide gode prosesser for kunnskapsdeling og samproduksjon av lokal og tradisjonell kunnskap, samfunnsvitenskapelig kunnskap og naturvitenskapelig kunnskap. Målet er å etablere en bredere kunnskapsbase for forvaltning av atlantisk laks, og på den måten bidra til en lakseforvaltning det er større enighet om. Prosjektet ledes fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) og er finansiert av Norges Forskningsråd og Miljødirektoratet. TF er delta i prosjektet som en lokal prosjektpartner.»

Minkaprošeakta

Minkka lea buktojuvvon eallišádja, čáhppeslisttus, ja dakhá stuorra vahága luonddus. DG lea máŋga jagi viggan sogahuhttit minkka.

Giđđat 2016 čađahuvvui lohkan Lákšjoga giđđamíŋkkain. Beatnagat čujuhedje miŋkaid juohke nuppi kilomehteris, oktiibuot 6 oarjabealde Lákšjoga mii lea 13,7 km.

Johkabearráigehču lea jahkásáččat bidjan moadde gillára, erenoamážit Lákšjogas. Oassi prošeaktaruđain predáhtorprošeavttas (2018) ledje várrejuvvon DG miŋkkaprošeaktii. Ostojuvvojedje gillárat ja dusøra 700,- kr juohke miŋkka nammii man goddet luossačáizi láhka, norgga bealde čázadagas. Bearráigehču čuovvulii gilláriin ležohgáttis. Čakčat 2018 bohte 12 miŋkka sisa man ledje goddán smávit johkagáttiin Deanu gielddas.

Báikkálaš máhttu

DG lea sakka deattuhan fidnet prošeakta Deanučázadaga árbeviolaš máhtu birra, ja mearriduvvui jo guovvamáanus 2016 prošeaktasárggastusa. Ulbmil lei ásahtit máhttobása mas vásáhusvuđot, árbeviolaš máhtu šaddá dásseárvosažčan biologalaš máhtuin go galgá vuodđun hálddašandoaimmaide. Prošeakta ruhtaduvvui 2018 stáhtabudjeahhta badjel.

SALCUL

SALCUL-prošeakta (2019-2021) vuolggasadji lea luosa kulturbiras Deanus ja Deanuvuonas, ja Namsen/Namsenvuonas, ja deattuhá hábmet buori proseassaid gelbbolašvuđajuohkimii ja ovttasdoaibmi buvttadeapmi báikkálaš ja árbeviolaš máhtus, servvodatdieđalaš máhtus ja luonddudieđalaš máhtus. Mihttu lea ásahtit govđdit máhttobása atlanteráhpeluosa hálddašeapmái, ja nu fidnet luossahálddašeapmi mas lea eanet ovttaoaivilvuhta. Prošeakta jođiha Norggas luonddudutkaninstituhtta (NINA), ja lea dan ruhtada Norgga Dutkanráđđi ja Birasdirektoráhta. DG oasálastá prošeavttas báikkálaš prošeaktaoasseváldin.

Utfisking pukkellaks

Til tross for at det var ventet en betydelig oppgang av den svartlistede pukkellaksen til elvene i Finnmark i 2019, var det ingen felles strategi for utfisking av pukkellaks i Tanavassdraget. TF tok initiativ til et utfiskeprosjekt tidlig i august, og fikk endelig tillatelse til å gjennomføre prosjektet midtveis i august.

TF hadde kontrakt med 9 fiskere som drev aktivt fiske med blant annet drivgarn. Under prosjektet ble det tatt ut 136 pukkellaks. Driftelling og gytegropregistrering fra helikopter ble testet ut som metoder for å lokalisere gyteplasser for pukkellaksen.

Pukkellaksen sprer seg ut over store deler av vassdraget. Det er registrert flere hundre som passerte oppgangstellingene i Anárjohka. Samtidig gytte pukkellaksen i både Skiippagurra og Seidastryket, og trolig også helt nede ved Harrelv.

Vi kan sannsynligvis vente oss stor oppgang av pukkellaks i oddetallsår fremover. Fra prosjektet har vi fått erfaring om hvordan pukkellaksen kan lokaliseres og tas ut. Eneste måte å hindre at betydelige mengder pukkellaks gyter i vassdraget er imidlertid å fange dem under oppgangen. Det må i så fall utformes en felles strategi for uttak av pukkellaks.

Sogahuhttit ruoššaluosaid

Vaikko vel lei vurdojuvvon stuorra goargjun čáhppeslistejuvvon ruoššaluosain Finnmárku jogaide lagi 2019, de ii lean makkárge oktasaš strategija bivdit daid eret Deanus. DG vuolggahii sogahuhttinprošeakta árrat borgemánus, ja oaččui loahpalaš lobi gasku borgemánnu.

DG lei dahkan šiehtadusa 9 guolásteddjiin geat bivdet aktiivvalaččat earret eará golgadeamen. Prošeakta vuolde godde 136 ruoššaluosa. Govdodanlohan ja goððo-preregistreren helikoptera bokte geahččaluvvui bargovuohkin kártet ruoššaluosa goððosajiin.

Ruoššaluosat viidánit jodánit čázadagas. Leat registrerejuvvon mánggat čuđiid mat vudje meattá goargjunlohanrusttega Anárjogas. Seammás godđe ruoššaluosat sihke Skiippaguras ja Sieiddeguoikkas, ja jáhkrimis maiddái gitta Hárrejoga rájes.

Jáhkrimis gorgjot ain olu ruoššaluosat bárralohkojagiid dás ain ovddasguvlui. Prošeavttas leat vásihan mo ruoššaluosa gávdnat ja bivdit. Áidna vuohki hehttet ruoššaluosa goððimis čázadagas lea bivdit daid eret goargjuma vuolde. Dasa fertešii de ráhkadir oktasaš strategija mo sogahuhttit ruoššaluosaid.

I sesong 2017 og 2019 har det vært stor oppgang og fangst av pukkellaks (russerlaks). Mye at fangsten er gjort på faststående bruk, men også stangfiskere har ved enkelte tilfeller opplevd fiskekasse-fiske (foto: TF).

2017 ja 2019 bivdoágodagag gorgjo ja goddojedje olu ruoššaluosat. Ollu goddui gitta firpmiin, muho maiddái vuokkas lea goddon kássaid dievva.

Jodduprosjektet – Norsk laksesenter

I første TF-periode deltok TF i arbeidet med å få opprettet *Norsk laksesenter* med en enhet i Tana. Stortinget bevilget 4 mill. kroner på statsbudsjettet for 2015, men en begrenset del av midlene fant veien til Tana.

I 2017 igjen bevilget midler til laksesenter i Tana. Denne gangen ga Stortinget klare føringer for bruken av midlene:

Midlene skal i helhet gå til å etablere og drifte en møteplass/samarbeidsarena for forvaltningen av Tanavassdraget og Tana-laksen, samt eventuelle prosjekter som kan understøtte dette arbeidet. Prosjektets eier var Tana kommune. Arenaen skal etableres i samråd med Karasjok kommune og TF.

Prosjektets varte fra 01.08.2017-31.12.2018, og hadde en styringsgruppe med to representanter fra hver av kommunene og TF. Steinar Pedersen og Rune Aslaksen var TF sine representanter. Prosjektets hadde følgende visjon:

«Etablere grunnlag for et langsiktig samarbeid mellom lokalsamfunnene langs Tanavassdraget og forvaltningsmyndighetene samt forskningsmiljøene om forvaltningen av Tana-laksen, og gjennom dette fremme den lokale fiskeforvaltningen og samarbeidet med nasjonale myndigheter».

I løpet av 2017-2018 ble det avholdt en rekke arrangementer i regi av prosjektet. Det ble gjennomført seks folkemøter med forskere, et arbeidsseminar om «*Tanalaksen og den tradisjonelle kunnskapen*» og arrangert laksens dag for 5. klasse i Tana og Karasjok. Den store finalen var Joddukonferansen; «*Laksen og laksefiske i Tanavassdraget*» som ble avholdt i Karasjok i november 2018. Prosjektet har også levert hjemmesiden www.joddu.no hvor rapporter og oppsummering fra prosjektet er tilgjengelig.

Det ble ikke bevilget midler til videreføring av joddu-prosjektet i 2019, men derimot midlet til norsk laksesenter med fire enheter, hvorav en skal etableres i Tana. Med dette er man nær å nå drømmen om et permanent laksesenter ved Tanabredden.

Joddu-prošeakta – Norgga luossaguovddáš

Vuosttaš áigodagas searvai DG ásahišgoahtit *Norgga Luossaguovddáš*, ovttagain Deanus. Stuorradiggi juolludii 4 mill kr 2015 stáhtabudjeahtas, muhto duše oasás joavddai Detnui.

Jagi 2017 fas juolluduvvojedje ruđat Deanu luossaguovddážii. Dán vuoru bijai Stuorradiggi čielga meari dasa ahte mo ruđat galget geavahuvvot:

Juolludeamit galget ollislaččat mannat ásahit ja doaimmahit deaivvadanbáikki/ovttasbargoarena Deanučázadaga hálldašeapmái ja deanolussii, ja vel vejolaš prošeavttain mat dorjot dán barggu. Prošeakta oamasta Deanu gielda. Arena galgá ásahuvvot ovttasráđiid Kárášjoga gieldtain ja DG.

Prošeakta bistii 01.08.2017- 31.12-2018, ja das lei stivrenjoavku mas ledje guokte airasa goappátge gielddas ja DG. Steinar Pedersen ja Rune Aslaksen leigga DG áirasat. Prošeavttas lei čuovvovaš višuvdna:

“Ásahit vuodú guhkitágge ovttasbargui Deanučázadaga báikegottiid ja hálldašaneiseválddiid gaskkas, ja vel dutkanbirrasat deanoluosahálldašeamis, ja dakko bokte ovddidit báikkálaš guollehálldašeapmi ja ovttasbargu nationála eiseválddiin”.

2017-2018 mielde lea leamašan ollu doalut dan prošeavta olis. Čađahuvvojedje guhtta álbmotčoahkkima dutkiiguin, ja bargoseminára “*Deanuluossa ja árbevirolaš máhttu*”, ja lágiduvvui luossabeaivi 5.luohkkái Deanus ja Kárášjogas. Stuorra finála lei Joddukonferansa; “*Luossa ja luossabivdu Deanus*”, mii lágiduvvui Kárášjogas skábmamánuus 2018. Prošeakta lea maid dahkan ruovttusiiddu www.joddu.no, gos leat rapportat ja čoahkkáigeassu prošeavttas.

Eai leat juolluduvvon ruđat joatkit joddu-prošeavta jagi 2019, muhto ruđat joatkit norgga luossaguovddáš mas galget njallje ovttaga, okta dain Deanus. Dál de leat oalle lahka ollašuhttimis niegu fidnet bistevaš luossaguovddáža Deatnogáddái.

Formidling – Barnas laksedag

I 2014 tok Statens naturoppsyn (SNO) initiativ til å arrangere laksens dag for 5. klassinger i Tana og Karasjok. Opplegget har blitt en årlig tradisjon.

Da SNO ikke lenger fikk bruke ressurser på undervisning, falt grunnlaget for å få til arrangementet bort. Joddu-prosjektet børstet støv av arrangementet, og sto for arrangementet i 2018. I 2019 sto Tana kommune ansvarlig for dagen.

Arrangementet gjennomføres ved Tana museum i Polmak, og de to siste årene har arrangementet i Karasjok blitt gjennomført oppe på gården til Asbjørn Guttorm i Gorvva i øvre del av Kárášjohka. TF har bidratt på alle gjennomføringene av laksedagen. I Tana har Tana museum og landbrukskolen deltatt, og fefo har deltatt noen år både i Karasjok og Tana.

Elvene deltar på en rundløype hvor de lærer om laksens liv, vandring og biologi, samt hvordan vi beskatter laksen på i vassdraget. Til lunsj grilles det laks på bålet.

Gaskkustearpi – Mánáid luossabeaivi

Jagi 2014 vuolggahii Stáhta luonddubearräigeahčču (SNO) barggu lágidit luossabeaivi 5. luohkáide Deanus ja Kárášjogas. Doaibma leamaš jahkásáš árbevierru.

Go SNO ii beassan šat resurssaidis geavahit oahpahussii, de ravggai vuodđu lágideapmái eret. Joddu- prošeakta sihku gavjjaid eret, ja doaimmahii lágideami lagi 2018. Jagi 2019 lei Deanu gielddas ovddasvástádus lágideapmái.

Lágideapmi čađahuvvo Deanu musea bokte Buolbmágis, ja guokte manjimuš jagiid leat lágideamit leamašan Asbjørn Guttorma šiljus Gorvvás Kárášjogas. DG lea leamašan mielde buot luossabeaivvečađahemiin. Deanus lea Deanu musea ja eanandoalloksuvla oasálastán, ja FeFo lea searvan moddii sihke Kárášjogas ja Deanus.

Oahppit leat čađahan lahttu mas ohpet luosa eallima birra, gos goargju ja luotá, biologija, ja vel mo mii bivdit luosaid čázadagas. Gaskabihttán basso luossa dolas.

Andreas Njárga underviser i stengselsfiske under laksens dag i ved Tana museum i Polmak, våren 2018. Det undervises i laksens anatomi, livssyklus og om laksens vandring i Tanavassdraget. Og til lunsj; laks på bål / Andreas Njarga oahpaha buođđobivdu birra Deanu Musea bokte Buolbmágis, giđdat 2018. Oahpahuvvo luosa anatomijas, ja luosa goargjuma deanočázadagas. Gaskabihttán; dolas basson luossa. (foto; Aina Alice Olsen)

Økonomi

Inntekter fra salg av fiskekort benyttes av Tanavassdragets fiskeforvaltning i samsvar med forskriftens formål, jf. § 2, herunder til overvåking av fiskebestandene, tilrettelegging av fisket, oppsyn og administrasjon.

Etter forskriftens § 11 2. ledd skal inntektene fra salg av fiskekort avsettes på et disposisjonsfond for Tanavassdragets fiskeforvaltning. Disposisjonsfondet skal benyttes til å finansiere de oppgavene som er pålagt forvaltningsorganet.

TF Regnskap 2015 - 2018

Utvikling i inntekter/utgifter i perioden

De gjennomsnittlige inntektene i perioden pr. år har vært kr. 6,38 mill. kr. De gjennomsnittlige driftskostnadene har vært kr. 6,1 mill. kr. Gjennomsnittlig driftsresultat har vært 264 000 kr. pr. år. Etter netto finansposter er det gjennomsnittlige resultatmargin på 4,1 %. Resultatmargin kan anvendes for å se hvordan inntekter og kostnader utvikler seg i forhold til hverandre i en bedrift over tid.

Tabell 7: Regnskapoversikt 2015 – 2018

Driftsinntekter	2018	2017	2016	2015
Salg fiskekort	5 317 000	4 974 875	1 507 040	1 539 355
Avgiftsfrie inntekter	1 357 087	1 175 000	705 611	
Overføring fra Finland			4 210 030	4 481 121
Tilskudd og annen driftsrelatert inntekt			30 908	227 897
Sum driftsinntekter	6 674 087	6 149 875	6 453 589	6 248 373
Lønn				
Lønn administrasjon, oppsyn, prosj.	3 654 628	3 255 778	3 200 217	3 172 175
Avskrivninger	104 814	215 348	190 889	143 428
Sum annen driftskostnad	2 832 556	2 693 077	2 747 719	2 258 487
Sum driftskostnader	6 591 998	6 164 203	6 138 825	5 574 090
Driftsresultat	82 089	-14 328	314 764	674 283
Netto finansposter	-46 263	14 328	83 921	(69 291)
Årsresultat	35 826	-	83 921	(69 291)
Disposisjonsfond pr. 31.12.	5 444 477	5 408 651	5 408 651	5 324 731

Ekonomija

Deanučázadaga Guolástanhálddahus hálldaša sisaboðu guolástankoartavuovdimis láhkaásahusa ulbmila mielde, gč. § 2, nu mo luossanáliid gozihit, láhčit guolásteapmái, bearráigehčui ja hálldašeapmái.

Láhkaásahusa § 11 2. laðas mielde galget guolástankoartadietnasat várrejuvvot háldofondii Deanučázadaga Guolástanhálddahussii. Háldofoanda galgá geavahuvvot ruhtadir hálldašanorgána geatnegahton doaimmaid.

DG rehketoallu 2015-2018

Ovdáneapmi goluid ja sisaboðuin áigodagas

Gaskamearalaš sisaboðut áigodagas 6,38 mill kr. Gaskamearalaš doaibmagolut 6,1 mill. kr. Gaskamearalaš doaibmaboðus 264 000 jahkái. Manjil netto finánsapoasttaid lea gaskamearalaš boðusmunni 4,1 %. Boðusmunni sáhttá geavahit oaidnin dihtii mo fitnodagain sisaboðut ja golut rivdet nuppi ektui áiggi badjel.

Tabella 7: Rehketoalut 2015 - 2018

Avsetting til fond

Deler av driftsmidlene for det enkelte år skal settes av til et avsetningsfond som sikkerhet for fremtidig forvaltning og drift. Fondet kan også benyttes til ekstraordinære tiltak, og skal i slike tilfelle bygges opp til opprinnelig beløp så raskt så mulig, jf. forskriftens § 11 3. ledd. Ubrukte driftsmidler det enkelte år skal fordeles med 75 % til de fiskeberettigede, jf. § 3, og 25 % til avsetningsfondet.

Utbetaling av utbytte

Til de fiskeberettigede etter § 3 er det hittil i perioden fordelt kr. 314 928,-

Til fondskontoen er det avsatt kr. 119 747,-

Til sammenlikning, i første TF periode 2011-15 ble det fordelt kr. 1 444 000 til fiskeberettigede. Til fondskontoen ble det avsatt kr. 927 000,-

Tilskudd

I perioden 2015 – 2019 TF har mottatt kr. 2 498 000 i tilskudd fra Klima - og miljødirektoratet for dekning av utgifter til ungfiskundersøkelser, predatorundersøkelser, ørretprosjekt, skjellprøveprosjektet og oversettelse av rapport av flergangsgytende laks.

Salg av tjenester har vært oppsynstjenester til Statens naturopsyn SNO i grenseelvstrekningen og kartlegging av kulverter på kommunale veier i Karasjok kommune.

Liigudit fondii

Oassi doaibmaávdnsiin ovttaskas jagis galgá várret liigudanfondii, dákádussan boahttevaš doibmii ja hálldašeapmái. Foandda sahttá maid geavahit erenoamáš doaibmabijuide, ja galgá dalle fas ceggejuvvot álgodássái nu jođánit go vejolaš., gč. láhkaásahusa § 11 3. laðas. Geavatkeahtes doaibmaávdnsiid galgá ovttaskas lagi juohkit 75 % guolástanvuogatvuodalaččaide, gč. § 3, ja 25 % liigudanfondii.

Álvomáksin

Vuoigatvuodalaččaide lea § 3 mielde dan áigodagas mákson 314 928,-

Liigudanfondii lea biddjon 119 747,-

Buohastahttin dihtii, vuosttaš SDG áigodagas 2011-15 juhkojuvvui 1 444.000 guolásteddiide. Liigudanfondii biddjui 927 000,-

Doarjagat

Áigodagas 2015 – 2019 lea DG ožon kr. 2 498 000 doarjaga Dálkkádat ja birasdirektórahtas gokčat čuomasiskkusprošeavta, nuorraguollekártema, predáhtorisosiid, ja guvžáprošeavta goluid, ja jorgaleapmái raporttas mángii godđi luosaid birra. Bálvalusvuovdin lea leamašan bearráigeahčču SNO ovddas riikarájá alde, ja kártet kulvertaid Kárášjoga gielddageainnuin.

Tabell 8: Tilskudd, salg av tjenester 2016 – 19. Tabella 8: Doarjagat, bálvalusaid vuovdán 2016 – 19.

Mottatte tilskudd	2016	2017	2018	2 019	Sum
Salgsinntekter, prosjekter	724 704	450 075	450 100	480 000	2 104 879
Prosjektilskudd	50 000	1 175 000	856 987	416 750	2 498 737

Tabell 9: Bevilgete tilskudd 2016 – 19. Tabella 9: Juolluduuvvon doarjagat 2016 – 19

Tildelte tilskudd	2016	2017	2018	2 019	Sum
Driftstilskudd/ andre tilskudd	588 551	100 000	105 000	250 000	1 043 551

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningene for fortsatt drift er til stede i årene 2015 - 18.

Viidáset doaibma

Rehketoallulága § 3-3 mielde duođaštvuvo ahte eavttut leat sajis viidáset doibmii lagiin 2015 - 2018.